

Osnova školení vedoucích zaměstnanců na pracovišti

1. Seznámení s riziky, s výsledky vyhodnocení rizik a s opatřeními na ochranu před jejich působením, které se týkají společnosti. Zdravotní péče ve společnosti, místo první pomoci, hlášení závažných traumatologických stavů.

2. Nařízení vlády č. 378/2001Sb. *kterým se stanoví bližší požadavky na bezpečný provoz a používání strojů, technických zařízení, přístrojů a nářadí*

§ 2 Pro účely tohoto nařízení se rozumí

- a) používáním zařízení činnost spojená zejména se spouštěním, zastavováním, dopravou, opravou, seřizováním, manipulací, úpravou, údržbou a čištěním po celou dobu jeho provozu,
- b) nebezpečným prostorem prostor uvnitř nebo vně zařízení, ve kterém je zaměstnanec vystaven riziku ohrožení zdraví,
- c) ochranným zařízením mechanické, elektrické, elektronické nebo jiné obdobné zařízení sloužící k bezpečnosti a ochraně života a zdraví zaměstnanců,
- d) obsluhou zaměstnanec, který zařízení používá a je k této činnosti oprávněn,
- e) průvodní dokumentací soubor dokumentů obsahujících návod výrobce pro montáž, manipulaci, opravy, údržbu, výchozí a následné pravidelné kontroly a revize zařízení, jakož i pokyny pro případnou výměnu nebo změnu částí zařízení,
- f) provozní dokumentací soubor dokumentů obsahujících průvodní dokumentaci, záznam o poslední nebo mimořádné revizi nebo kontrole, stanoví-li tak zvláštní právní předpis, nebo pokud takový právní předpis není vydán, stanoví-li tak průvodní dokumentace nebo zaměstnavatel,
- g) místním provozním bezpečnostním předpisem předpis zaměstnavatele upravující zejména pracovní technologické postupy pro používání zařízení a pravidla pohybu zařízení a zaměstnanců v prostorech a na pracovištích zaměstnavatele,
- h) normovou hodnotou konkrétní technický požadavek obsažený v příslušné české technické normě.

§ 3 (1) Minimálními požadavky na bezpečný provoz a používání zařízení v závislosti na příslušném riziku vytvářeném daným zařízením jsou

- a) používání zařízení k účelům a za podmínek, pro které je určeno, v souladu s provozní dokumentací; zaměstnavatel může stanovit další požadavky na bezpečnost místním provozním bezpečnostním předpisem, a to minimálně v rozsahu daném normovou hodnotou,
- b) zaměstnavatelem stanovený bezpečný přístup obsluhy k zařízení a dostatečný manipulační prostor se zřetelem na technologický proces a organizaci práce, umožňující bezpečné používání zařízení,
- c) přivádění nebo odvádění všech forem energií a látek, užívaných nebo vyráběných, bezpečným způsobem,
- d) vybavení zařízení zábranou nebo ochranným zařízením nebo přijetí opatření tam, kde existuje riziko kontaktu nebo zachycení zaměstnance pohybujícími se částmi pracovního zařízení nebo pádu břemene,
- e) montování a demontování zařízení za bezpečných podmínek v souladu s návodem dodaným výrobcem,³⁾ nebo není-li návod výrobce k dispozici, návodem stanoveným zaměstnavatelem,
- f) ochrana zaměstnance proti nebezpečnému dotyku u zařízení pod napětím a před jevy vyvolanými účinky elektřiny,
- g) ochrana zařízení, které může být vystaveno účinkům atmosférické elektřiny, zejména zasažení bleskem,
- h) umístění ovládacích prvků ovlivňujících bezpečnost provozu zařízení mimo nebezpečné prostory, bezpečné ovládání, a to i v případě jejich poruchy nebo poškození, dobrá viditelnost, rozpoznatelnost a v určených případech příslušné označení; nemohou-li být ovládací prvky z technických důvodů umístěny mimo nebezpečné prostory, nesmí být jejich ovládání zdrojem nebezpečí, a to ani v důsledku nahodilého úkonu,
- i) spouštění zařízení pouze záměrným úkonem obsluhy pomocí ovládače, který je k tomu účelu určen,
- j) vybavení ovládačem pro úplné bezpečné zastavení; v době, kdy se zařízení nepoužívá, jeho vypnutí a ve stanovených případech jeho odpojení od zdrojů energií a zabezpečení,
- k) vybavení ovládačem pro nouzové zastavení, který zablokuje spouštěcí ovládače tam, kde je to nutné; současně se zastavením chodu zařízení nebo jeho nebezpečné části se musí vypnout přívody energií k jeho pohonům, s výjimkou případů, kdyby tím došlo k ohrožení života nebo zdraví zaměstnanců,
- l) vybavení zařízení zřetelně identifikovatelnými zařízeními pro jeho odpojení od všech zdrojů energií; následné připojení zařízení ke zdrojům energie nesmí představovat pro zaměstnance žádné riziko,
- m) vybavení pracoviště, kde je umístěno zařízení, ovládači k zastavení některého nebo všech zařízení v závislosti na druhu rizika,
- n) upevnění, ukotvení nebo zajištění zařízení nebo jeho části vhodným způsobem, je-li to nutné pro bezpečný provoz a používání,

- o) neohrožování zaměstnance rizikovými faktory, například hlukem, vibracemi nebo teplotami, které vyvíjí zařízení,
- p) v případě potřeby označení výstražnými nebo informačními značkami, sděleními, značením nebo signalizací, které jsou srozumitelné, mají jednoznačný charakter a nesmí být poškozovány běžným provozem zařízení, a
- r) vybavení vhodným ochranným zařízením a zabezpečením před ohrožením života a poškozením zdraví tak, aby chránilo zaměstnance zejména
1. před padajícími, odlétajícími nebo vymrštěnými předměty uvolněnými ze zařízení,
 2. před rizikem požáru nebo výbuchu s následným požárem nebo účinků výbušných směsí látek vyráběných, užívaných nebo skladovaných v zařízení,
 3. před nebezpečím vzniklým vypouštěním nebo únikem plyných, kapalných nebo tuhých emisí,
 4. před možným poškozením zdraví zaměstnance způsobeným zachycením nebo destrukcí pohybující se části zařízení.
- (2) Oprava, seřizování, úprava, údržba a čištění zařízení se provádějí, jen je-li zařízení odpojeno od přívodů energií; není-li to technicky možné, učiní se vhodná ochranná opatření.
- (3) Obsluha musí mít možnost se přesvědčit, že v nebezpečných prostorech se nenachází žádný zaměstnanec; pokud nelze tento požadavek splnit, bezpečnostní systém před spuštěním, popřípadě zastavením zařízení musí vydávat zvukový nebo i viditelný výstražný signál, aby zaměstnanci zdržující se v nebezpečném prostoru měli vždy dostatek času nebezpečný prostor opustit.
- (4) Ochranné zařízení
- a) musí mít pevnou konstrukci odolnou proti poškození,
 - b) musí být umístěno v bezpečné vzdálenosti od nebezpečného prostoru,
 - c) nesmí bránit montáži, opravě, údržbě, seřizování, manipulaci a čištění; přístup zaměstnance musí být omezen pouze na tu část zařízení, kde je prováděna činnost, a to pokud možno bez sejmutí ochranného zařízení,
 - d) nesmí být snadno odnímatelné nebo odpojitelé,
 - e) nesmí omezovat výhled na provoz zařízení více, než je nezbytně nutné,
 - f) musí splňovat další technické požadavky na blokování nebo jištění stanovené zvláštním právním předpisem, popřípadě normovou hodnotou, nevyplyvaj-li další požadavky ze zvláštního právního předpisu.
- (5) Další požadavky na bezpečný provoz a používání
- a) zařízení pro zdvihání břemen a zaměstnanců jsou uvedeny v příloze č. 1 k tomuto nařízení,
 - b) zařízení pro zdvihání a přemisťování zavěšených břemen jsou uvedeny v příloze č. 2 k tomuto nařízení,
 - c) pojízdných zařízení jsou uvedeny v příloze č. 3 k tomuto nařízení,
 - d) zařízení pro plynulou dopravu nákladů jsou uvedeny v příloze č. 4 k tomuto nařízení,
 - e) stabilních skladovacích zařízení sypkých hmot jsou uvedeny v příloze č. 5 k tomuto nařízení.

§ 4

- (1) Kontrola bezpečnosti provozu zařízení před uvedením do provozu je prováděna podle průvodní dokumentace výrobce. Není-li výrobce znám nebo není-li průvodní dokumentace k dispozici, stanoví rozsah kontroly zařízení zaměstnavatel místním provozním bezpečnostním předpisem.
- (2) Zařízení musí být vybaveno provozní dokumentací. Následná kontrola musí být prováděna nejméně jednou za 12 měsíců v rozsahu stanoveném místním provozním bezpečnostním předpisem, nestanoví-li zvláštní právní předpis, popřípadě průvodní dokumentace nebo normové hodnoty rozsah a četnost následných kontrol jinak.
- (3) Provozní dokumentace musí být uchovávána po celou dobu provozu zařízení.

3. Informace zaměstnancům, o tom do jaké kategorie byla jimi vykonávaná práce zařazena, vyhláška č. 432/ 2003 Sb. Pracovníci společnosti, hlavní rizikové faktory- pracovní poloha, fyzická zátěž, chemické látky a směsi, hluk, prach ...

Fyzická zátěž - Příloha č. 1 k vyhlášce č. 432/2003 Sb. čl. 6. Celosměnový energetický výdej (netto) má být u mužů v rozmezí od 4,5 MJ do 6,8 MJ, u žen od 3,4 MJ do 4,5 MJ. Hmotnost ručně přenášených břemen **muži** má být při **občasné manipulaci** v rozmezí **od 30 do 50 kg** a při časté manipulaci v rozmezí od 15 do 30 kg, kumulativní hmotnost břemen přenášených za pracovní dobu může být vyšší než 7 t, ale nepřekračuje hodnotu 10 t. Hmotnost ručně přenášených břemen **ženami** má být při **občasné manipulaci** v rozmezí **od 15 do 20 kg** a při časté manipulaci v rozmezí od 5 do 15 kg, kumulativní hmotnost břemen přenášených za pracovní dobu může být vyšší než 4,5 t, ale nepřekračuje hodnotu 6,5 t.

Pozn. V případě překračování těchto hodnot je práce považována za rizikovou (viz kategorizace dle zvláštních předpisů).

Zákon č. 258/2000 Sb. Ochrana zdraví při práci § 37

§ 37 Kategorizace prací (1) Podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců, a jejich rizikovitosti pro zdraví se práce zařazují do čtyř kategorií. Kritéria, faktory a limity pro zařazení prací do kategorií stanoví prováděcí právní předpis; hodnocení rizika a minimální ochranná opatření stanoví zvláštní právní předpis.

Do kategorie se nezařazují práce prováděné na pracovištích staveb prozatímně užívaných ke zkušebnímu provozu, který nepřekročí jeden rok. (2) O zařazení prací do třetí nebo čtvrté kategorie rozhoduje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Návrh předkládá osoba, která zaměstnává fyzické osoby v pracovněprávních nebo obdobných pracovních vztazích (dále jen "zaměstnavatel"), a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení výkonu prací. Práce do druhé kategorie zařazuje zaměstnavatel, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak, a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení jejich výkonu, změny podmínek odůvodňující zařazení práce do druhé kategorie, nebo do 10 dnů ode dne vykonatelnosti rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví vydaného podle odstavce 6 písm. c). Ostatní práce na pracovištích zaměstnavatele, které nebyly takto zařazeny, se považují za práce kategorie první. (3) Zaměstnavatel v návrhu na zařazení práce do kategorie uvede a) označení práce, b) název a umístění pracoviště, kde je daná práce vykonávána, c) výsledky hodnocení expozice fyzických osob vykonávajících danou práci jednotlivým rozhodujícím faktorům pracovních podmínek v charakteristické směně, d) délku směny; u vícesměnného provozu režim střídání směn, e) návrh kategorie, do které má být práce zařazena, f) počet zaměstnanců vykonávajících danou práci, z toho počet žen, g) opatření přijatá k ochraně zdraví zaměstnanců vykonávajících danou práci. (4) Zaměstnavatel je povinen neprodleně oznámit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví práci, které zařadil do druhé kategorie, a údaje rozhodné pro toto zařazení. (5) V případě změny podmínek výkonu práce, která má vliv na její zařazení do kategorie třetí nebo čtvrté, je zaměstnavatel povinen bezodkladně předložit příslušnému orgánu ochrany veřejného zdraví návrh, který má náležitosti uvedené v odstavci 3. (6) Na návrh zaměstnavatele nebo z vlastního podnětu je příslušný orgán ochrany veřejného zdraví oprávněn rozhodnout o a) zařazení práce, o níž má zaměstnavatel za to, že je prací první nebo druhé kategorie, do vyšší kategorie, b) tom, že práce druhé kategorie je prací rizikovou, c) tom, že práce dosud zařazené do třetí nebo čtvrté kategorie již nejsou pracemi této kategorie, d) tom, že práce druhé kategorie již není ve smyslu § 39 odst. 1 prací rizikovou.

§ 78 Orgány ochrany veřejného zdraví a další orgány, které plní některé úkoly v oblasti hodnocení a snižování hluku z hlediska dlouhodobého průměrného hlukového zatížení životního prostředí (1) Státní správu v ochraně veřejného zdraví vykonávají a) Ministerstvo zdravotnictví, b) krajské hygienické stanice, c) Ministerstvo obrany a Ministerstvo vnitra, d) Ministerstvo dopravy, e) Ministerstvo pro místní rozvoj, f) Ministerstvo životního prostředí, g) krajské úřady

4. Nařízení vlády č. 101/2005 Sb., o podrobnějších informacích na pracoviště a pracovní prostředí § 3 Pracoviště musí být po dobu provozu udržována potřebnými technickými a organizačními opatřeními, splňujícími požadavky tohoto nařízení, ve stavu, který neohrožuje bezpečnost a zdraví osob. Zaměstnavatel při zajištění bezpečného stavu pracoviště vychází z hodnocení rizik vyplývajících z možných zdrojů ohrožení bezpečnosti a zdraví zaměstnanců ve vztahu k vykonávané činnosti, zejména z posouzení možností omezení úrovně rizikových faktorů pracovních podmínek, požadavků na ochranu zaměstnanců před účinky škodlivin a rizik vyplývajících z provozování a používání výrobních a pracovních prostředků a zařízení. Musí být stanovena pravidla pro chování zaměstnanců k zajištění bezpečné evakuace osob, podle zvláštních právních předpisů, zabezpečení pracoviště proti vstupu nepovolaných osob, a to i v mimopracovní době.

Zaměstnavatel při plnění zákonné povinnosti zajistí stanovení termínů, lhůt a rozsahu kontrol, zkoušek, revizí, termínů údržby, oprav a rekonstrukce technického vybavení pracoviště, včetně pracovních a výrobních prostředků a zařízení, s ohledem na jejich provedení, doporučení výrobce a způsob používání, požadavky na pracoviště, rizikové faktory způsobující zhoršení technického stavu pracovních a výrobních prostředků a zařízení a v souladu s výsledky předcházejících kontrol, zkoušek či revizí, po dobu provozu a používání pracoviště, dodržování termínů a lhůt pro provádění činností a určí osobu, jejíž povinností je zajistit jejich provádění, aby stanovené termíny, lhůty a rozsah činností a kontrolní a revizní záznamy, hlášení údajů o stavu zařízení získávaná například ze snímačů a čidel, byly vedeny způsobem, který umožní uchovávání a využívání údajů

po stanovenou dobu v písemné nebo elektronické podobě tak, aby byly k dispozici osobám vykonávajícím na zařízeních pracovní činnost a dozorovým a kontrolním orgánům.

5. Zákon č.251/2005 Sb., o inspekci, práva a povinnosti inspektora při kontrole

§7 Inspektor je oprávněn **vykonávat kontrolu podle tohoto zákona**, vstupovat bezplatně do objektů, zařízení a výrobních prostorů kontrolovaných osob za účelem výkonu kontroly, požadovat na kontrolovaných osobách poskytnutí pravdivých a úplných informací, při kontrole ověřovat totožnost fyzických osob, požadovat na kontrolovaných osobách, aby v určených lhůtách předložily originální doklady, popřípadě tyto doklady úředně ověřené a další písemnosti, záznamy dat na paměťových médiích prostředků výpočetní techniky, jejich výpisy a zdrojové kódy programů, vzorky materiálů, látek nebo výrobků (dále jen "doklady") potřebné ke kontrole, pořizovat kopie části dokladů nebo výpisy z dokladů pro potřebu doložení, v případech hodných zvláštního zřetele, popřípadě nebezpečí hrozícího z prodlení, zajišťovat doklady, odebírat k rozboru nezbytně nutné množství vzorků, **nařizovat provedení měření, prohlídek, zkoušek nebo revizí, dotazovat se zaměstnanců**, nařizovat zachování místa úrazového děje v původním stavu až do skončení šetření

o pracovním úrazu nebo po dobu nezbytnou k zadokumentování místa úrazového děje.

Vydat rozhodnutí o zákazu používání objektů, pracovišť, výrobních, pracovních prostředků nebo zařízení, pracovních nebo technologických postupů, látek nebo materiálů, vykonávání prací nebo činností, které bezprostředně ohrožují bezpečnost zaměstnanců nebo dalších fyzických osob zdržujících se s vědomím kontrolované osoby v jejích prostorech, **a to až do doby odstranění závady**, s výjimkou pevných trakčních zařízení a trakčních vozidel na drahách a ve veřejné silniční dopravě, lodí a letadel; za tím účelem mohou nařídit, aby přítomné fyzické osoby ihned opustily prostory, ve kterých je bezprostředně ohrožena jejich bezpečnost. Vyžaduje-li to nebezpečí hrozící z prodlení, lze rozhodnutí oznámit ústně; odvolání nemá odkladný účinek. Jestliže bylo rozhodnutí oznámeno ústně, musí je inspektor uvést v dílčím protokolu. **Rozhodnutí o vydaném zákazu musí být oznámeno kontrolované osobě písemně bez zbytečného odkladu** po dni oznámení ústního rozhodnutí, **práce přesčas, práce v noci**, práce zaměstnankyň a mladistvých zaměstnanců, je-li vykonávána v rozporu se zvláštním právním předpisem, **ukládat kontrolované osobě opatření k odstranění nedostatků** zjištěných při kontrole a **určovat přiměřené lhůty k jejich odstranění** a vyžadovat podání písemné zprávy o přijatých opatřeních; mohou rovněž navrhnout potřebná technická a jiná opatření k odstranění rizik, **ukládat fyzické osobě jménem orgánu inspekce práce pořádkovou pokutu za nesplnění povinností** kontrolované osoby, používat telekomunikační zařízení kontrolované osoby v případech, kdy je jejich použití nezbytné k výkonu kontroly, seznamovat se s utajovanými skutečnostmi, prokáží-li se osvědčením pro příslušný stupeň utajení těchto skutečností. **Průkaz inspektora je dokladem o pověření k výkonu kontrolní činnosti.**

6. Zákon č. 262/2006 Sb., zákoník práce, (dále ZP) §93 Práci přesčas může zaměstnavatel zaměstnanci nařídit jen z vážných provozních důvodů, a to i na dobu nepřetržitého odpočinku mezi dvěma směny (musí splnit podmínky odpočinku) na dny pracovního klidu. Nařízená práce přesčas nesmí u zaměstnance činit více než **8 hodin v jednotlivých týdnech a 150 hodin v kalendářním roce. Zaměstnavatel může požadovat práci přesčas nad tento rozsah pouze na základě dohody se zaměstnancem.**

§ 101 Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika"). **Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci** uložená zaměstnavateli je nedílnou a rovnocennou **součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců** na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají. §102 Zaměstnavatel je povinen vytvářet bezpečné a zdraví neohrožující pracovní prostředí a pracovní podmínky vhodnou organizací bezpečnosti a ochrany zdraví při práci a přijímáním opatření k předcházení rizikům. **Prevencí rizik se rozumí všechna opatření vyplývající z právních a ostatních předpisů k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci** a z opatření zaměstnavatele, která mají za cíl předcházet rizikům, odstraňovat je nebo minimalizovat působení neodstranitelných rizik.

§106 Práva a povinnosti zaměstnance

Zaměstnanec má právo na zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, na informace o rizicích jeho práce a na informace o opatřeních na ochranu před jejich působením; informace musí být pro zaměstnance srozumitelná.

Zaměstnanec je oprávněn odmítnout výkon práce, o níž má důvodně za to, že bezprostředně a závažným způsobem ohrožuje jeho život nebo zdraví, popřípadě život nebo zdraví jiných fyzických osob; takové odmítnutí není možné posuzovat jako nesplnění povinnosti zaměstnance.

Zaměstnanec má právo a povinnost podílet se na vytváření bezpečného a zdraví neohrožujícího pracovního prostředí, a to zejména uplatňováním stanovených a zaměstnavatelem přijatých opatření a svou účastí na řešení otázek bezpečnosti a ochrany zdraví při práci.

Každý zaměstnanec je povinen dbát podle svých možností o svou vlastní bezpečnost, o své zdraví i o bezpečnost a zdraví fyzických osob, kterých se bezprostředně dotýká jeho jednání, případně opomenutí při práci. Znalost základních povinností vyplývajících z právních a ostatních předpisů a požadavků zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci je nedílnou a trvalou součástí kvalifikačních předpokladů zaměstnance. **Zaměstnanec je povinen účastnit se školení zajišťovaných zaměstnavatelem** zaměřených na bezpečnost a ochranu zdraví při práci včetně ověření svých znalostí,

podrobit se preventivním prohlídkám, vyšetřením nebo očkováním stanoveným zvláštními právními předpisy,

dodržovat právní a ostatní předpisy a pokyny zaměstnavatele k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, s nimiž byl řádně seznámen, a řídit se zásadami bezpečného chování na pracovišti a informacemi zaměstnavatele,

dodržovat při práci stanovené pracovní postupy, používat stanovené pracovní prostředky, dopravní prostředky, osobní ochranné pracovní prostředky a ochranná zařízení a svévolně je neměnit a nevyřazovat z provozu,

nepožívat alkoholické nápoje a nezneužívat jiné návykové látky na pracovištích zaměstnavatele a v pracovní době i mimo tato pracoviště, nevstupovat pod jejich vlivem na pracoviště zaměstnavatele a nekouřit na pracovištích a v jiných prostorách, kde jsou účinkům kouření vystaveni také nekuřáci. Zákaz požívání alkoholických nápojů se nevztahuje na zaměstnance, kteří pracují v nepříznivých mikroklimatických podmínkách, pokud požívají pivo se sníženým obsahem alkoholu, a na zaměstnance, u nichž požívání těchto nápojů je součástí plnění pracovních úkolů nebo je s plněním těchto úkolů obvykle spojeno,

oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nedostatky a závady na pracovišti, které ohrožují nebo by bezprostředně a závažným způsobem mohly ohrozit bezpečnost nebo zdraví zaměstnanců při práci, zejména hrozící vznik mimořádné události nebo nedostatky organizačních opatření, závady nebo poruchy technických zařízení a ochranných systémů určených k jejich zamezení,

s ohledem na druh jím vykonávané práce se podle svých možností podílet na odstraňování nedostatků zjištěných při kontrolách orgánů, kterým přísluší výkon kontroly podle zvláštních právních předpisů,

bezodkladně oznamovat svému nadřízenému vedoucímu zaměstnanci svůj pracovní úraz, pokud mu to jeho zdravotní stav dovolí, a pracovní úraz jiného zaměstnance, popřípadě úraz jiné fyzické osoby, jehož byl svědkem, a spolupracovat při objasňování jeho příčin,

podrobit se na pokyn oprávněného vedoucího zaměstnance písemně určeného zaměstnavatelem zjištění, **zda není pod vlivem alkoholu nebo jiných návykových látek**.

§ 265

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu, která mu vznikla při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním porušením právních povinností nebo úmyslným jednáním proti dobrým mrávům.

(2) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci též škodu, kterou mu způsobili porušením právních povinností v rámci plnění pracovních úkolů zaměstnavatele zaměstnanci jednající jeho jménem.

(3) Zaměstnavatel není povinen nahradit zaměstnanci škodu na dopravním prostředku, kterého použil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním bez jeho souhlasu, ani škodu,

kteřá vznikne na nářadí, zařizeních a předmětech zaměstnance potřebných pro výkon práce, které použil bez jeho souhlasu.

§ 267 Odložené věci

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci škodu na věcech, které se obvykle nosí do práce a které si zaměstnanec odložil při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním na místě k tomu určeném nebo obvyklém.

(2) Právo na náhradu škody se promlčí, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, nejpozději do 15 dnů ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.

§ 268 Rozsah a způsob náhrady škody

(1) Zaměstnavatel je povinen nahradit zaměstnanci skutečnou škodu. Jde-li o škodu způsobenou úmyslně, může zaměstnanec požadovat rovněž náhradu ušlého zisku.

(2) **Škodu na věcech**, které zaměstnanec obvykle do práce nenosí a které zaměstnavatel nepřevzal do zvláštní úschovy, je **zaměstnavatel zaměstnanci povinen nahradit do částky 10 000 Kč**. Jestliže se zjistí, že škodu na těchto věcech způsobil jiný zaměstnanec nebo došlo-li ke škodě na věci, kterou zaměstnavatel převzal do zvláštní úschovy, je zaměstnavatel povinen nahradit zaměstnanci škodu v plné výši.

(3) Právo na náhradu škody podle odstavce 2 se promlčí, jestliže její vznik neohlásí zaměstnanec zaměstnavateli bez zbytečného odkladu, **nejpozději do 15 dnů** ode dne, kdy se o škodě dozvěděl.

(4) Vláda může zvýšit nařízením částku podle odstavce 2.

§ 270

(1) **Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zcela**, prokáže-li, že vznikla

a) tím, že postižený zaměstnanec svým zaviněním **porušil právní, nebo ostatní předpisy** anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, ačkoliv s nimi byl řádně seznámen a jejich znalost a dodržování byly soustavně vyžadovány a kontrolovány, nebo

b) **v důsledku opilosti** postiženého zaměstnance nebo v důsledku zneužití jiných návykových látek a zaměstnavatel nemohl škodě nebo nemajetkové újmě zabránit, a že tyto skutečnosti byly jedinou příčinou škody nebo nemajetkové újmy.

(2) **Zaměstnavatel se zproští povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti**, prokáže-li, že vznikla

a) v důsledku skutečností uvedených v odstavci 1 písm. a) a b) a že tyto skutečnosti byly jednou z příčin škody nebo nemajetkové újmy, nebo

b) **proto, že si zaměstnanec počínal v rozporu s obvyklým způsobem chování tak, že je zřejmé, že ačkoliv neporušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, jednal lehkomyšlně, přestože si musel vzhledem ke své kvalifikaci a zkušenostem být vědom, že si může způsobit újmu na zdraví. Za lehkomyšlné jednání není možné považovat běžnou neopatrnost a jednání vyplývající z rizika práce.**

(3) Zprostil-li se zaměstnavatel povinnosti nahradit škodu nebo nemajetkovou újmu zčásti, je povinen určit část, kterou nese zaměstnanec, podle míry jeho zavinění; v případě uvedeném v odstavci 2 písm. b) je však povinen zaměstnavatel uhradit **alespoň jednu třetinu škody** nebo nemajetkové újmy.

(4) Při posuzování, zda zaměstnanec porušil právní nebo ostatní předpisy anebo pokyny k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, se zaměstnavatel nemůže dovolávat všeobecných ustanovení, podle nichž si má každý počínat tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných.

Druhy náhrad

§ 271a Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti

(1) Náhrada za ztrátu na výdělků po dobu pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a plnou výší náhrady mzdy nebo platu podle § 192 nebo odměny z dohody podle § 194 a plnou výší nemocenského. Náhrada

za ztrátu na výdělků podle věty první přísluší zaměstnanci do výše jeho průměrného výdělků před vznikem škody i za dobu, kdy mu podle § 192 odst. 1 části věty druhé za středníkem nepřísluší náhrada mzdy nebo platu anebo odměny z dohody.

(2) Náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při jeho další pracovní neschopnosti z důvodu téhož pracovního úrazu nebo nemoci z povolání. Průměrným výdělkem před vznikem škody podle věty první je průměrný výdělek zaměstnance před vznikem této další škody. Jestliže před vznikem této další škody příslušela zaměstnanci náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 se zaměstnanci poskytne do výše částky, do které by mu příslušela náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, kdyby nebyl neschopen práce. Za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje náhrada mzdy nebo platu podle § 192 nebo odměny z dohody podle § 194 a nemocenské.

§ 271b Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti

(1) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity přísluší zaměstnanci ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a výdělkem dosahovaným po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání s připočtením případného invalidního důchodu pobíraného z téhož důvodu. Ke snížení invalidního důchodu pro souběh s jiným důchodem podle právních předpisů o důchodovém pojištění, ani k výdělků zaměstnance, kterého dosáhl zvýšeným pracovním úsilím, se nepřihlíží.

(2) Náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 přísluší zaměstnanci i při pracovní neschopnosti z jiného důvodu, než je původní pracovní úraz nebo nemoc z povolání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek, z něhož se stanoví výše nemocenského.

(3) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti nebo při uznání invalidity podle odstavce 1 přísluší i zaměstnanci, který je veden v evidenci uchazečů o zaměstnání; za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání se považuje výdělek ve výši minimální mzdy. Pobíral-li zaměstnanec před tím, než se stal uchazečem o zaměstnání, náhradu za ztrátu na výdělků po skončení pracovní neschopnosti, přísluší mu tato náhrada v takové výši, ve které mu na ni vzniklo právo za trvání pracovního poměru nebo právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr.

(4) Dosahuje-li zaměstnanec ze své viny nižšího výdělků než ostatní zaměstnanci vykonávající u zaměstnavatele stejnou práci nebo práci téhož druhu, považuje se za výdělek po pracovním úrazu nebo po zjištění nemoci z povolání průměrný výdělek, kterého dosahují tito ostatní zaměstnanci.

(5) Zaměstnanci, který bez vážných důvodů odmítne nastoupit práci, kterou mu zaměstnavatel zajistil, přísluší náhrada za ztrátu na výdělků podle odstavce 1 pouze ve výši rozdílu mezi průměrným výdělkem před vznikem škody a průměrným výdělkem, kterého mohl dosáhnout na práci, která mu byla zajištěna. Zaměstnavatel

zaměstnanci neuhradí škodu do výše částky, kterou si bez vážných důvodů opomenul vydělat.

(6) Náhrada za ztrátu na výdělků po skončení dočasné pracovní neschopnosti přísluší zaměstnanci nejdéle do konce kalendářního měsíce, v němž dovršil věk 65 let nebo důchodový věk, je-li důchodový věk vyšší než 65 let, anebo do data přiznání starobního důchodu z důchodového pojištění.

§ 271c Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění

(1) Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se poskytuje zaměstnanci jednorázově, a to nejméně ve výši podle právního předpisu vydaného k provedení odstavce 2.

(2) Vláda stanoví nařízením výši náhrady za bolest a ztížení společenského uplatnění odpovídající vzniklé újmě, způsob určování výše náhrady v jednotlivých případech a postupy při vydávání lékařského posudku včetně jeho náležitostí ve vztahu k posuzované činnosti.

§ 271d Účelně vynaložené náklady spojené s léčením

Účelně vynaložené náklady spojené s léčením přísluší tomu, kdo tyto náklady vynaložil.

§ 271e Náhrada věcné škody

Zaměstnanci, který utrpěl pracovní úraz nebo u něhož byla zjištěna nemoc z povolání, je zaměstnavatel povinen poskytnout náhradu za věcnou škodu; ustanovení

§ 265 odst. 3 platí i zde.

§ 271f škodou podle tohoto zákona není případná ztráta na důchodu.

§ 271i Jednorázové odškodnění pozůstalých

(1) Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší pozůstalému manželovi, partnerovi^{51a)} a nezaopatřenému dítěti, a to každému ve výši nejméně 240 000 Kč.

Jednorázové odškodnění pozůstalých přísluší dále rodičům zemřelého zaměstnance, jestliže žili se zaměstnancem v domácnosti, v úhrnné výši nejméně 240 000 Kč; jednorázové odškodnění ve výši nejméně 240 000 Kč přísluší i v případě, že se zemřelým zaměstnancem žil v domácnosti pouze jeden rodič.

(2) Vláda vzhledem ke změnám, které nastaly ve vývoji mzdové úrovně a životních nákladů, zvýší nařízením výši jednorázového odškodnění pozůstalých.

§ 271j Náhrada věcné škody

Náhrada věcné škody přísluší dědicům zaměstnance; ustanovení § 265 odst. 3 platí i zde.

§ 271k

(1) Pracovním úrazem pro účely tohoto zákona je poškození zdraví nebo smrt zaměstnance, došlo-li k nim nezávisle na jeho vůli krátkodobým, náhlým a násilným působením zevních vlivů při plnění pracovních úkolů nebo v přímé souvislosti s ním (§ 273 a 274).

(2) Jako pracovní úraz se posuzuje též úraz, který zaměstnanec utrpěl pro plnění pracovních úkolů.

(3) Pracovním úrazem není úraz, který se zaměstnanci přihodil na cestě do zaměstnání a zpět.

§ 271t

Nepromlčují se práva zaměstnance na náhradu za ztrátu na výděлку z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání nebo jiné škody nebo nemajetkové újmy na zdraví než z důvodu pracovního úrazu nebo nemoci z povolání a práva na náhradu nákladů na výživu pozůstalých. Práva na jednotlivá plnění z nich vyplývající se však promlčují.

§ 273

(1) Plněním pracovních úkolů je výkon pracovních povinností vyplývajících z pracovního poměru a z právních vztahů založených dohodami o pracích konaných mimo pracovní poměr, jiná činnost vykonávaná na příkaz zaměstnavatele a činnost, která je předmětem pracovní cesty.

(2) Plněním pracovních úkolů je též činnost konaná pro zaměstnavatele na podnět odborové organizace, rady zaměstnanců, popřípadě zástupce pro oblast bezpečnosti a ochrany zdraví při práci či zástupce zaměstnanců v Evropské radě zaměstnanců nebo ostatních zaměstnanců, popřípadě činnost konaná pro zaměstnavatele z vlastní iniciativy, pokud k ní zaměstnanec nepotřebuje zvláštní oprávnění nebo ji nevykonává proti výslovnému zákazu zaměstnavatele, jakož i dobrovolná výpomoc organizovaná zaměstnavatelem.

§ 274

(1) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů jsou úkony potřebné k výkonu práce a úkony během práce obvyklé nebo nutné před počátkem práce nebo po jejím skončení a úkony obvyklé v době přestávky v práci na jídlo a oddech konané v objektu zaměstnavatele a dále vyšetření u poskytovatele zdravotních služeb prováděné na příkaz zaměstnavatele nebo vyšetření v souvislosti s noční prací, ošetření při první pomoci a cesta k němu a zpět. **Takovými úkony však nejsou cesta do zaměstnání a zpět, stravování, vyšetření nebo ošetření u poskytovatele zdravotních služeb ani cesta k němu a zpět, pokud není konána v objektu zaměstnavatele.**

(2) V přímé souvislosti s plněním pracovních úkolů je školení zaměstnanců organizované zaměstnavatelem nebo odborovou organizací, popřípadě orgánem nadřízeným zaměstnavateli, kterým se sleduje zvyšování jejich odborné připravenosti.

§ 274a

(1) **Cestou do zaměstnání a zpět se rozumí cesta z místa zaměstnancova bydliště (ubytování) do místa vstupu do objektu** zaměstnavatele nebo na jiné místo určené k plnění pracovních úkolů a zpět; u zaměstnanců v lesnictví, zemědělství a stavebnictví také cesta na určené shromaždiště a zpět.

(2) Cesta z obce bydliště zaměstnance na pracoviště nebo do místa ubytování v jiné obci, která je cílem pracovní cesty, pokud není současně obcí jeho pravidelného pracoviště, a zpět se posuzuje jako nutný úkon před počátkem práce nebo po jejím skončení.

§ 301 Zaměstnanci jsou povinni, pracovat řádně podle svých sil, znalostí a schopností, **plnit pokyny nadřízených vydané v souladu s právními předpisy** a spolupracovat s ostatními zaměstnanci, využívat pracovní dobu a výrobní prostředky k vykonávání svěřených prací, plnit kvalitně a včas pracovní úkoly, **dodržovat právní předpisy** vztahující se k práci jimi vykonávané; **dodržovat ostatní předpisy** vztahující se k práci jimi vykonávané, pokud s nimi byli řádně

seznámení, řádně hospodařit s prostředky svěřenými jim zaměstnavatelem a střežit a ochraňovat majetek zaměstnavatele před poškozením, ztrátou, zničením a zneužitím a nejednat v rozporu s oprávněnými zájmy zaměstnavatele.

7. Zákon č. 309/2006 Sb. §9 Zaměstnavatel je povinen zajišťovat a provádět úkoly v hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví zaměstnance. Zaměstnavatel je povinen zajistit tyto úkoly odborně způsobilým zaměstnancem.

8. Zákon č. 40/2009 Sb. Trestní zákon §29 Nutná obrana (1) Čin jinak trestný, kterým někdo odvrací přímo hrozící nebo trvající útok na zájem chráněný trestním zákonem, není trestným činem. (2) Nejde o nutnou obranu, byla-li obrana zcela zjevně nepřiměřená způsobu útoku, **§150 Neposkytnutí pomoci** (1) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo jiného vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač tak může učinit bez nebezpečí pro sebe nebo jiného, bude potrestán odnětím svobody až na dvě léta. (2) Kdo osobě, která je v nebezpečí smrti nebo jeví známky vážné poruchy zdraví nebo vážného onemocnění, neposkytne potřebnou pomoc, ač je podle povahy svého zaměstnání povinen takovou pomoc poskytnout, bude potrestán odnětím svobody až na tři léta nebo zákazem činnosti. **§ 152** Šíření nakažlivé lidské nemoci (1) Kdo úmyslně způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody na šest měsíců až tři léta, zákazem činnosti nebo propadnutím věci. **§ 153** Šíření nakažlivé lidské nemoci z nedbalosti (1) Kdo z nedbalosti způsobí nebo zvýší nebezpečí zavlečení nebo rozšíření nakažlivé nemoci u lidí, bude potrestán odnětím svobody až na jeden rok, zákazem činnosti nebo propadnutím věci.

9. Nařízení vlády č. 201/2010 Sb. Zaměstnavatel vede evidenci o úrazech v knize úrazů v elektronické nebo listinné podobě. Záznam o úrazu vyhotovuje zaměstnavatel neprodleně, nejpozději však do 5 pracovních dnů ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl. Záznam o úrazu předá zaměstnavatel bez zbytečného odkladu oprávněným osobám. Záznam o úrazu – **hlášení změn** vyhotoví zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance v případě, že hospitalizace úrazem postiženého zaměstnance přesáhla 5 dnů, (neschopnost ukončena po odeslání záznamu, zaměstnanec do 1 roku zemřel, nebo došlo k jiným změnám v obsahu záznamu o úrazu.

Zaměstnavatel vede v knize úrazů evidenci o všech úrazech, i když jimi nebyla způsobena pracovní neschopnost nebo byla způsobena pracovní neschopnost nepřesahující **3 kalendářní dny**. **Zaměstnavatel vyhotovuje záznamy a vede dokumentaci o všech pracovních úrazech**, jejichž následkem došlo ke zranění zaměstnance s pracovní neschopností **delší než 3 kalendářní dny**, nebo k úmrtí zaměstnance. **Jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá zaměstnavatel postiženému** zaměstnanci a v případě smrtelného pracovního úrazu jeho rodinným příslušníkům. Zaměstnavatel vede evidenci o úrazech v knize úrazů v elektronické nebo listinné podobě. Evidence obsahuje jméno, popřípadě jména, a příjmení (dále jen jméno“) úrazem postiženého zaměstnance), datum a hodinu úrazu, místo, kde k úrazu došlo, činnost, při níž k úrazu došlo, počet hodin odpracovaných bezprostředně před vznikem úrazu, celkový počet zraněných osob, druh zranění a zraněná část těla, druh úrazu, zdroj úrazu, příčiny úrazu, jména svědků úrazu, jméno a pracovní zařazení toho, kdo údaje zaznamenal. **Záznám o úrazu** vyhotovuje zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance neprodleně, nejpozději však do **5 pracovních dnů** ode dne, kdy se o úrazu dozvěděl. Záznam o úrazu předá zaměstnavatel bez zbytečného odkladu oprávněným osobám. **Zaměstnavatel zašle záznam o úrazu za uplynulý kalendářní měsíc** nejpozději do pátého dne následujícího měsíce územně příslušnému útvaru Policie České republiky, nasvědčující-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s pracovním úrazem byl spáchán trestný čin, příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, došlo-li k úrazu u fyzické nebo právnické osoby, která podle jiného právního předpisu podléhá jeho kontrolní působnosti, příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, podléhá-li činnost, pracoviště nebo technické zařízení vrchnímu dozoru podle jiného právního předpisu, zdravotní pojišťovně, u které je pracovním úrazem postižený zaměstnanec pojištěn, organizační jednotce příslušné pojišťovny, u které je zaměstnavatel pojištěn pro případ své odpovědnosti za škodu při pracovním úrazu nebo nemoci z povolání. Záznam o úrazu – **hlášení změn** vyhotoví zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance v případě, že **hospitalizace** úrazem postiženého zaměstnance **přesáhla 5 dnů**, dočasná pracovní neschopnost úrazem postiženého zaměstnance v důsledku jeho úrazu **byla ukončena po odeslání záznamu o úrazu**, zaměstnanec postižený úrazem na jeho následky

nejpozději do 1 roku zemřel, nebo **došlo ke změně v posouzení zdroje nebo příčiny úrazu**, povahy úrazu, popřípadě k jiným skutečnostem majícím vliv na zpracování a obsah záznamu o úrazu – hlášení změn. **Záznam o úrazu – hlášení změn** zašle zaměstnavatel úrazem postiženého zaměstnance **nejpozději do pátého dne následujícího měsíce**.

10. Zákon č. 65/2017 Sb. § 19 Zákaz požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky

Osoba, která vykonává činnost, při níž by mohla ohrozit život nebo zdraví svoje nebo jiné osoby nebo poškodit majetek, nebo ve vztahu k níž jiný právní předpis stanoví zákaz požívat alkohol nebo užívat jiné návykové látky⁷⁾, nesmí požívat alkoholické nápoje nebo užívat jiné návykové látky při výkonu této činnosti nebo před jejím vykonáváním, a to tak, aby zajistila, že tuto činnost nebude vykonávat pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky. § 21 (2) Vyzvat osobu podle § 20 (1) ke splnění povinnosti podrobit se orientačnímu vyšetření nebo odbornému lékařskému vyšetření je dále oprávněn za podmínek stanovených jinými právními předpisy zaměstnavatel povinné osoby (dále jen "zaměstnavatel") nebo ošetřující lékař povinné osoby. §22 Osoby provádějící orientační vyšetření zaměstnavatel, osoba pověřená kontrolou. § 20 (2) **V případě, že povinná osoba** podle odstavce 1 orientační **vyšetření odmítne** nebo takové vyšetření nelze provést nebo úspěšně dokončit, provede se odborné lékařské vyšetření. Pokud odborné lékařské vyšetření osoba odmítne, **hledí se na ni, jako by byla pod vlivem alkoholu nebo jiné návykové látky**.

11. Obsluha a práce na elektrických zařízeních, vyhláška č. 50/1978 Sb. a výběr z ČN

Zaměstnanci byli seznámeni se základními identifikovanými nebezpečími a riziky při používání elektrických zařízení, umístěním hlavních vypínačů v objektu a na pracovišti. Dále byli seznámeni, že obsluhovat elektrické zařízení se musí v souladu návodem výrobce a v prostředí, pro které je spotřebič svou konstrukcí určen. **Zaměstnanec byl poučen, že nesmí vykonávat žádnou činnost na elektrickém zařízení, na kterou nemá kvalifikaci.**

Pracovník seznámený může samostatně obsluhovat elektrická zařízení malého napětí (do 50 V) a nízkého napětí (do 1 000 V), nelze-li se při běžné obsluze dotknout živých částí pod napětím, zapínat a vypínat zařízení vypínačem, zasouvat vidlice do zásuvky, přemísťovat pohyblivé příводы, vyměňovat žárovky ve vypnutém stavu a vyměňovat pojistkové vložky bez napětí, při vytahování vidlice uchopí přívodku (zásuvku) nebo nástrčku (vidlici) za tělo, nikdy netáhá za kabel, ve vypnutém stavu vykonávat udržovací práce bez rozebírání nástroji (čištění suchou cestou), bezpečná vzdálenost od nekrytých živých částí (do 1 000 V) je nejméně 1 metr.

Zakázané činnosti pracovníka seznámeného opravovat elektrické spotřebiče a rozvody, odstraňovat ochranné kryty, pracovat na živých částech elektrického zařízení (např. holé vodiče, kontakty spínačů, šroubové spoje, v podstatě všeho co je vodivé a může být pod napětím) používat elektrická zařízení, u nichž je podezření z poškození (např. krytů, izolace, šňůry, apod.), dotýkat se elektrických zařízení vlhkými částmi těla, vkládat do elektrických spotřebičů různé předměty, zvláště pak vodivé předměty, nesmí vystavovat kabel nedovolenému tahu nebo ohybu, při vytahování vidlice ze zásuvky nikdy netáhá pouze za kabel, čistit povrch elektrických zařízení mokrou cestou, používat elektrický spotřebič v prostředí, pro které není konstruován (např. vlhké, mokré apod. hasit elektrické zařízení vodou nebo vodním a sněhovým hasicím přístrojem. § 4, **Pracovníci poučení** jsou ti, kteří byli organizací **v rozsahu své činnosti seznámeni s předpisy pro činnost na elektrických zařízeních, školeni v této činnosti, upozorněni na možné ohrožení elektrickými zařízeními a seznámeni s poskytováním první pomoci při úrazech elektrickým proudem.**

Vlastní kontrolu elektrického spotřebiče provádí zaměstnanec vždy před každým použitím dle následujícího postupu:

spotřebič důkladně prohlédne zevně, **kryty, držadla, ovládací prvky**, apod. nesmějí být poškozeny tak, aby byla snížena ochrana před nebezpečným dotykem, **pevně připojený pohyblivý přívod** nesmí mít poškozenou, zpuchřelou nebo nadměrně ztvrdlou izolaci, **zkouška chodu** – chod musí být pravidelný bez nadměrného hluku, jiskření, zápachu spálené izolace apod. Pokud zaměstnanec zjistí závadu na elektrickém zařízení nebo spotřebiči dále jej nepoužívá, zařízení nebo spotřebič vypne a podle možnosti odpojí ze zásuvky. Tuto skutečnost okamžitě

oznámit nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nebo jinému odpovědnému zaměstnanci. Zřízení nikdy sám neopravuje.

12. ČSN 38 6405 z r. 1988 Přílohy Zásady první pomoci

Zásady první pomoci při úrazech elektrickým proudem Po vypnutí proudu vyprostíme zraněného tak, abychom zabránili jeho dalšímu poranění. Při zástavě dýchání ihned zahájíme umělé dýchání z plic do plic, při zástavě oběhu provádíme nepřímou masáž srdce v kombinaci s umělým dýcháním (neodkladnou resuscitaci). Při neodkladné resuscitaci zvedneme dolní končetiny a držíme je téměř kolmo vzhůru. Při nedostatečném počtu zachránců je můžeme položit do zvýšené polohy – v oblasti pat asi 50 cm nad podložku. Neodkladná resuscitace je prvořadá a pokračujeme v ní až do převzetí zachraňovaného lékařem.

Bez přerušení neodkladné resuscitace ošetříme jen rozsáhlé rány a popáleniny překrytím sterilním obvazem a **zastavíme případné větší krvácení** tlakovým obvazem nebo přechodným zaškrcením v oblasti nad místem krvácení směrem k srdci. *Pozn. Při žilním krvácení je to obráceně.* Ošetření dalších poranění, např. znehybnění zlomenin se provede až za přítomnosti dostatečného počtu kvalifikovaných zdravotnických pracovníků. **Bezodkladně přivoláme rychlou zdravotnickou pomoc a zajistíme převoz postiženého do zdravotnického zařízení.**

Zásady první pomoci při popálení Popáleniny I. a II. stupně okamžitě oplachujeme po dobu 15 a 20 minut. Poté přiložíme sterilní obvaz, např. popáleninovou roušku, a přes ni studený obklad, např. ledově studenou vodu naplněnou do igelitového sáčku. Při rozsáhlejších popáleninách zabalíme popáleného do sterilních roušek nebo přežehleného prostěradly. Oděv postiženému svlékneme jen tehdy, je – li nutné ošetřit jiné poranění (zastavení krvácení, zlomeninu, apod.), přiškvařené části oděvu neodstraňujeme. Popálené končetiny se po ošetření znehybní: Horní končetiny s použitím závěsu ze šátku, dolní končetiny polohou vleže, pro přenášení popř. lehkou dlahou.

Popálení v oblasti obličeje a očí se oplachuje studenou vodou, obvaz se poté nepřikládá.

Pečlivě se sleduje dýchání ve všech případech, kdy došlo k inhalaci kouře, teplých plynů a par. Při dušnosti se nemocný usadí do polohy polosede se zvýšeným hrudníkem a opřenými zády. Je – li možnost, inhaluje kyslík. Při narůstající dušnosti s nedostatečným dýcháním se včas zahájí umělé dýchání.

Popálenému se ústy nepodávají tekutiny ani léky. Zajistíme co nejrychleji odvoz zraněného do zdravotnického zařízení k odbornému ošetření. Před poskytnutí první pomoci je vhodné přiložit na ústa a nos sobě i popálenému roušku, šátek, kapesník, abychom zabránili druhotné kapénkové infekci. Na popáleniny **nedáváme olej, zasypy, masti, tuky apod.**

Otrava oxidem uhelnatým. Postiženého vyneseme **na čerstvý vzduch.** Při zástavě dýchání provádíme ihned **umělé dýchání z plic do plic** nebo pomocí přístrojů, při zástavě krevního oběhu nepřímou srdeční masáž v kombinaci s umělým dýcháním (křísení). **Neprodleně zajistíme převoz postiženého do zdravotnického zařízení.** Zachránci se musí po celou dobu pobytu v zamořeném prostředí chránit proti vdechování oxidu uhelnatého (běžná plynová maska je nedostatečnou ochranou). **Dýchání z plic do plic zachránce neohrožuje.** Při výdechu z plic zachraňovaného odklání zachránce obličej na stranu tak, aby nevdechoval směs vydechanou zachraňovaným. **První pomoc při následcích pobytu v nedýchatelném prostředí, zamořeném oxidem uhličitým, dusíkem, argonem i topnými plyny neobsahujícími CO je stejná, jako první pomoc při otravě oxidem uhelnatým.**

13. Zákon č. 361/2000 Sb., o provozu na pozemních komunikacích, §53 chůze

Chodec musí užívat především chodníku nebo stezky pro chodce. Chodec, který nese předmět, jímž by mohl ohrozit provoz na chodníku, užije pravé krajnice nebo pravého okraje vozovky. Kde není chodník nebo je-li neschůdný, chodí se po levé krajnici, a kde není krajnice nebo je-li neschůdná, chodí se co nejbližší k levému okraji vozovky. Chodci smějí jít po krajnici nebo při okraji vozovky nejvýše dva vedle sebe. Při snížené viditelnosti, zvýšeném provozu na pozemních komunikacích nebo v nebezpečných a nepřehledných úsecích smějí jít chodci pouze za sebou.

14. Nařízení vlády č. 362/2005 Sb., §3 Zaměstnavatel přijímá technická a organizační opatření k zabránění pádu zaměstnanců z výšky nebo do hloubky, propadnutí nebo sklouznutí nebo k jejich bezpečnému zachycení (dále jen "ochrana proti pádu") a zajistí jejich provádění na pracovištích a přístupových komunikacích nacházejících se v libovolné výšce nad

vodou nebo nad látkami ohrožujícími v případě pádu život nebo zdraví osob například popálením, poleptáním, akutní otravou, zadušením, na všech ostatních pracovištích a přístupových komunikacích, **pokud leží ve výšce nad 1,5 m nad okolní úrovní, případně pokud pod nimi volná hloubka přesahuje 1,5 m.**

Příloha odst. III. Používání žebříků Žebřík může být použit pro práci ve výšce pouze v případech, kdy použití jiných bezpečnějších prostředků není s ohledem na vyhodnocení rizika opodstatněné. Práce, při nichž se používá **nebezpečných nástrojů nebo náradí** jako například přenosných řetězových pil, ručních pneumatických náradí, **se na žebříku nesmějí vykonávat.** Po žebříku mohou být vynášena (snášena) jen břemena o hmotnosti **do 15 kg**, pokud zvláštní právní předpisy nestanoví jinak. Po žebříku nesmí vystupovat (sestupovat) ani na něm pracovat současně více než jedna osoba. Žebříky používané pro výstup (sestup) musí svým horním koncem přesahovat výstupní (nástupní) plošinu nejméně o 1,1 m, přičemž tento přesah lze nahradit pevnými madly nebo jinou pevnou částí konstrukce, za kterou se vystupující (sestupující) zaměstnanec může spolehlivě přidržet. Sklon žebříku nesmí být menší než $2,5 : 1$, za příčlemi musí být volný prostor alespoň 0,18 m a u paty žebříku ze strany přístupu musí být zachován volný prostor alespoň 0,6 m. **Žebřík musí být umístěn tak, aby byla zajištěna jeho stabilita po celou dobu použití.** Přenosný žebřík musí být postaven na stabilním, pevném, dostatečně velkém, nepohyblivém podkladu tak, aby příčle byly vodorovné. Závěsný žebřík musí být upevněn bezpečným způsobem a s výjimkou provazových žebříků zajištěn proti posunutí a rozkývání. Na žebříku smí zaměstnanec pracovat jen v bezpečné vzdálenosti od jeho horního konce, za kterou se u žebříku opěrného považuje vzdálenost chodidel nejméně **0,8 m**, u dvojitého žebříku nejméně **0,5 m** od jeho horního konce. Při práci na žebříku musí být zaměstnanec v případech, kdy stojí chodidly ve výšce větší než 5 m, zajištěn proti pádu osobními ochrannými pracovními prostředky.

15. Vyhláška ČÚBP č. 48 / 1982 Sb., §200 Ruční náradí Rukojeti, násady a jiná místa, kde je třeba náradí uchopit, musí být hladce opracována a vhodně tvarována. Násady a rukojeti musí být zajištěny proti uvolnění. **Úderné plochy a hroty náradí nesmějí mít otřep nebo trhliny.** V prostředí a na pracovištích, kde je nebezpečí výbuchu, musí být používáno náradí z nejiskřícího materiálu. Kladiva, sekáče, tužlíky (temováky) a obdobné náradí určené pro práci s kaleným nebo jinak tepelně zpracovaným materiálem nesmějí být zhotoveny z materiálu, který se odštěpuje.

§201 Mechanické ruční náradí. Mechanické ruční náradí musí být provedeno tak, aby zajišťovalo bezpečné upínání nástroje a aby nepřipouštělo styk obsluhy s pohyblivými se částmi mechanického ústrojí, popřípadě nástroje. Spouštěcí a zastavovací ovládače musí být snadno a rychle ovladatelné a nesmí umožňovat náhodné spuštění mechanického ručního náradí nebo zaseknutí příslušného ovládače, pokud je náradí v chodu. Části sloužící k uchopení a držení musí být tvarovány tak, aby nedocházelo u pracovníků k nadměrné únavě a deformacím rukou. **Seřizování, čištění, mazání a opravy mechanického náradí smějí být prováděny, jen je-li náradí v klidu.** Při používání mechanického náradí se musí chránit pohyblivé přívody elektrického proudu, stlačeného vzduchu a jiné energie vhodným způsobem proti poškození. **Mechanické ruční náradí se smí odkládat, přenášet nebo opouštět, jen když je v klidu.**

16. Nařízení vlády č. 168/2002 Sb.

Zaměstnanec neodstavuje dopravní prostředek na nevhodném místě z hlediska bezpečnosti práce, zejména v ochranném pásmu inženýrských sítí a nevjížděl na místa, kde povrch terénu není dostatečně pevný, široký a sjízdný, **používal při odstraňování poruch**, ke kterým došlo během jízdy na pozemních komunikacích a kdy je nutno na ně vstoupit, **výstražné vesty s vysokou viditelností** vyhovující požadavkům normových hodnot. U zaměstnance, který řídí dopravní prostředek a na kterého se nevztahuje zvláštní právní předpis, je zaměstnavatel povinen zajistit, aby nepřekročil maximální dobu řízení, která činí **4,5 hodiny**; za dobu řízení se považuje i přerušení řízení na dobu **kratší než 15 minut**. Nejpozději po uplynutí maximální doby řízení musí být řízení přerušeno **bezpečnostní přestávkou v trvání nejméně 30 minut**, nenásleduje-li nepřetržitý odpočinek mezi dvěma směnami nebo nepřetržitý odpočinek v týdnu. Bezpečnostní přestávka může být rozdělena do dvou částí v trvání nejméně 15 minut zařazených do doby řízení, během bezpečnostní přestávky nevykonával žádnou činnost vyplývající z jeho pracovních povinností, kromě dozoru na vozidlo a jeho náklad. **Bezpečnostní přestávky a přestávky na jídlo**

a oddech se mohou slučovat; přestávky se neposkytují na začátku a na konci pracovní doby, vedl v listinné formě nebo technickým zařízením denní evidenci o době řízení dopravního prostředku a o čerpání bezpečnostních přestávek.

17. Nařízení vlády č. 375/2017 Sb. §3 Značky zákazu mají kruhový tvar s černým piktogramem na bílém pozadí, červeným okrajem a šikmým pruhem; černý piktogram, červený okraj a šikmý pruh zaujímají nejméně 35 % plochy značky. **Značky výstrahy** mají trojúhelníkový tvar s černým piktogramem na žlutém pozadí s černým okrajem; černý piktogram s černým okrajem zaujímá nejméně 50 % plochy značky. **Značky příkazu** mají kruhový tvar s bílým piktogramem na modrém pozadí; bílý piktogram zaujímá nejméně 50 % plochy značky. **Informativní značky** pro označení únikové cesty a nouzového východu nebo místa první pomoci a zařízení pro přivolání první pomoci mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na zeleném pozadí; bílý piktogram zaujímá nejméně 50 % plochy značky. **Informativní značky pro věcné prostředky požární ochrany**, požárně bezpečnostní zařízení a směr cesty k nim mají obdélníkový nebo čtvercový tvar s bílým piktogramem na červeném pozadí; bílý piktogram zaujímá nejméně 50 % plochy značky. Je-li značka zhotovena z fotoluminiscenčního materiálu a její piktogram značí šipku, je tvořena třemi úsečkami, přičemž konce dvou kratších šikmých úseček označujících směr s delší úsečkou nesplývají. **Značky označující riziko střetu osob s překážkami nebo riziko pádu osob a předmětů** tvoří střídavé žluté a černé nebo červené a bílé pruhy stejné velikosti v úhlu 45 stupňů. Namísto žluté barvy lze použít fotoluminiscenčního materiálu žlutozelené barvy. Rozměry značky musí odpovídat velikosti překážky nebo nebezpečného místa; rozměry informativní značky pro věcné prostředky požární ochrany a požárně bezpečnostního zařízení musí umožňovat jejich snadné rozpoznání.

Značky označující komunikace pro vozidla a pojízdná zařízení ve vnitřních pracovních prostorách objektů mají viditelné souvislé pruhy, jejichž barva musí být kontrastní s povrchem komunikace. Pruhy mají zpravidla bílou nebo žlutou barvu a jsou umístěny tak, aby vymezovaly bezpečnou vzdálenost. Trvalé komunikace ve venkovních pracovních prostorách jsou podle možností značeny obdobně, pokud nejsou opatřeny vhodným ohrazením nebo chodníky.

18. ČSN 650201 (z roku 2003, změna Z1 z roku 2006) Hořlavé kapaliny Všechny obaly a nádrže, v nichž se vyskytují hořlavé kapaliny, musí být opatřeny nápisem upozorňujícím na jejich obsah. **Hořlavé kapaliny se mohou ukládat pouze v obalech pro ně určených. F.1.5** Prostory s výskytem hořlavých kapalin v okruhu do 5 m od vyústění větracích potrubí nádrží, nebo od technologických zařízení, nebo od šachet podzemních nádrží musí být označeny tabulkami se zákazem kouření a manipulace s plamenem. **F.1.6 Prostory s výskytem hořlavých kapalin se označují příslušnými bezpečnostními tabulkami, F.1.7 Potřísněné látky použité k odstranění rozlitých hořlavých kapalin musí být odstraněny na bezpečné místo**, kde nemohou způsobit požár. **F.1.8 U vstupů a výstupů z prostor s výskytem hořlavých kapalin (včetně prostorů pro úplné otevření křídel dveří) nesmí být umístěny žádné hořlavé kapaliny ani jiné předměty.** D.5.1 Na pracovištích tvořících jeden požární úsek spolu s prostorem pro nanášení hořlavých kapalných nátěrových hmot, je dovoleno ukládat **nejvýše 50 litrů hořlavých kapalných nátěrových hmot** všech tříd nebezpečnosti v uzavíratelných obalech. Po ukončení pracovní činnosti se musí nátěrové hmoty uložit do uzavíratelných skříní třídy reakce na oheň A1.

19. ČSN 331600 ed.2 (z roku 2009) Elektrické zařízení se smí používat jen v prostředí, pro které bylo konstruováno. Výstražné údaje na spotřebiči musí být výrazné, stručné, dobře čitelné a trvanlivé. Zaměstnanec nesmí zasahovat do spotřebiče (manipulovat v nebezpečné blízkosti živých částí pod napětím) a odstraňovat ochranné kryty. **První pravidelná revize se provádí nejpozději ve lhůtě dané tabulkou od uvedení do provozu.** V případě velmi častého používání elektrického ručního náradí (**S** náradím se pracuje např. delší dobu než 250 provozních hodin za rok), je vhodné kratší lhůty pravidelných revizí stanovit místním provozním bezpečnostním předpisem. Lhůty kontrol a revizí se uplatňují také u elektrických spotřebičů i v případě jejich dlouhodobého pronájmu.

Skupina elektrických spotřebičů	Nepřípevněné spotřebiče držené v ruce		Ostatní nepřípevněné spotřebiče
C Spotřebiče užívané ve vnitřních prostorách	Třídy I	1 x za 6 měsíců	1 x za 24 měsíců
	Třídy II a III	1 x za 12 měsíců	
D Spotřebiče používané ve veřejně přístupných prostorách (školy hotely, kluby, internetové kavárny atp.).	Třídy I Třídy II a III	1 x za 12 měsíců	1 x za 24 měsíců
E Spotřebiče používané při administrativní činnosti.	Třídy I Třídy II a III	1 x za 12 měsíců	1 x za 24 měsíců

Pozn. Pro prodlužovací přívody se při stanovení lhůt pravidelných revizí použijí stejné lhůty jako lhůty pro spotřebiče držené v ruce.

Zaměstnanec provádí kontrolu před každým použitím spotřebiče dle následujícího postupu:

Prohlídka - Při prohlídce se elektrický spotřebič prohlédne zevně, kryty, držadla, ovládací prvky apod. nesmějí být poškozeny tak, aby byla snížena ochrana před úrazem elektrickým proudem, **pohyblivé** přívody nesmí mít poškozenou, zpuchřelou nebo nadměrně ztvrdlou izolaci. U vstupu do spotřebiče musí být přívod opatřen ochrannou návlačkou a musí být zajištěn proti vytržení. Vidlice, nástrčka a pohyblivá zásuvka nesmějí být poškozené, pevně připojený pohyblivý přívod u elektrického ručního nářadí a elektrických spotřebičů musí být neoddtělitelně spojen s vidlicí, větrací otvory nesmějí být zaprášené nebo zakryté, evidenční či jiné označení umožňující jednoznačnou identifikaci spotřebiče nesmí chybět ani být poškozeno tak, že to identifikaci spotřebiče znemožňuje. **Zkouška chodu** - musí být ověřeno, zda ovládací bezpečnostní prvky plní spolehlivě svoji funkci. U spotřebiče vybaveného motorem musí být jeho chod pravidelný, bez nadměrného hluku a jiskření na komutátoru.

Pracovníci seznámení - Zaměstnanci byli seznámeni se základními identifikovanými nebezpečími a riziky při používání elektrických zařízení, umístěním hlavních vypínačů v objektu a na pracovišti. Dále byli seznámeni, že obsluhovat elektrické zařízení se musí v souladu s návodem výrobce a v prostředí, pro které je spotřebič svou konstrukcí určen. **Zaměstnanec byl poučen, že nesmí vykonávat žádnou činnost na elektrickém zařízení, na kterou nemá kvalifikaci.**

Pracovník seznámený může:

- samostatně obsluhovat elektrická zařízení malého napětí (do 50 V) a nízkého napětí (do 1 000 V), nelze-li se při běžné obsluze dotknout živých částí pod napětím,
- zapínat a vypínat zařízení vypínačem, zasouvat vidlice do zásuvky, přemísťovat pohyblivé přívody, vyměňovat žárovky ve vypnutém stavu a vyměňovat pojistkové vložky bez napětí, při vytahování vidlice uchopí přívodku (zásuvku) nebo nástrčku (vidlici) za tělo, nikdy netáhá za kabel,
- ve vypnutém stavu vykonávat udržovací práce bez rozebírání nástroji (čištění suchou cestou),
- bezpečná vzdálenost od nekrytých živých částí (do 1 000 V) je nejméně 1 metr.

Zakázané činnosti pracovníka seznámeného:

- opravovat elektrické spotřebiče a rozvody,
- odstraňovat ochranné kryty,
- pracovat na živých částech elektrického zařízení (např. holé vodiče, kontakty spínačů, šroubové spoje, v podstatě všeho co je vodivé a může být pod napětím)
- používat elektrická zařízení, u nichž je podezření z poškození (např. krytů, izolace, šňůry, apod.)
- dotýkat se elektrických zařízení vlhkými částmi těla,
- vkládat do elektrických spotřebičů různé předměty, zvláště pak vodivé předměty,
- nesmí vystavovat kabel nedovolenému tahu nebo ohybu,
- při vytahování vidlice ze zásuvky nikdy netáhá pouze za kabel,
- čistit povrch elektrických zařízení mokrou cestou,
- používat elektrický spotřebič v prostředí, pro které není konstruován (např. vlhké, mokré apod.)
- hasit elektrické zařízení vodou nebo vodním a sněhovým hasicím přístrojem

Vlastní kontrolu elektrického spotřebiče provádí zaměstnanec vždy před každým použitím dle následujícího postupu:

spotřebič důkladně prohlédne zevně, **kryty, držadla, ovládací prvky**, apod. nesmějí být poškozeny tak, aby byla snížena ochrana před nebezpečným dotykem, **pevně připojený pohyblivý přívod** nesmí mít poškozenou, zpuchřelou nebo nadměrně ztvrdlou izolaci, **zkouška chodu** – chod musí být pravidelný bez nadměrného hluku, jiskření, zápachu spálené izolace apod.

Pokud zaměstnanec zjistí závadu, elektrickém zařízení nebo spotřebiči dále jej nepoužívá, zařízení nebo spotřebič vypne a podle možnosti odpojí ze zásuvky. Tuto skutečnost okamžitě oznámí nadřízenému vedoucímu zaměstnanci nebo jinému odpovědnému zaměstnanci. Zřízení nikdy sám neopravuje.

20. ČSN 340350 ed.2 (z r. 2009) Pohyblivé přívody

Pohyblivé přívody, prodlužovací kabely musí být položeny tak, aby nebyly vystaveny mechanickému poškození, byly chráněny před škodlivým působením vlivů prostředí a nepřekážely při používání prostorů, v nichž jsou použity. Pohyblivé přívody a prodlužovací kabely nesmí ležet na zemi tam, kde je možné jejich poškození při obvyklém používání prostorů, ani na podkladu, který by mohl narušovat plášť kabelů (např. ostré předměty, prahy, ostrohranný šterk apod.). Na kabely se nesmí stavět materiál, manipulační prostředky, prostředky k výstupu, nesmí je přejíždět vozíky nebo kolečka pojezdové židle. Svazky kabelů musí být uloženy v krycí liště. Prodlužovací kabely musí být vedeny přednostně u zdi. Pokud není možné zabránit tomu, aby kabel byl veden na ploše, musí být chráněn rozebíratelným krytem (ochrana poškození kabelu) konstruovaného podle typu zatížení. Vidlice, nástrčka a pohyblivá zásuvka nesmějí být poškozené a musí být pevně spojeny s kabelem. Kabel nesmí být vystaven nedovolenému tahu nebo ohybu. Kryt musí být zaměstnanci také kontrolován.

Zásady první pomoci při úrazech elektrickým proudem

Postiženého vyprostíme ze styku s proudem suchým nevodivým předmětem nebo vypneme proud. Po vypnutí proudu vyprostíme zraněného tak, abychom zabránili jeho dalšímu poranění. Při zástavě provádíme nepřímou masáž srdce (neodkladnou resuscitaci 100 x za minutu). Při neodkladné resuscitaci zvedneme dolní končetiny a držíme je téměř kolmo vzhůru. Při nedostatečném počtu zachránců je můžeme položit do zvýšené polohy – v oblasti pat asi 50 cm nad podlahu. Neodkladná resuscitace je prvořadá a pokračujeme v ní až do převzetí zachraňovaného lékařem.

Bez přerušení neodkladné resuscitace ošetříme jen rozsáhlé rány a popáleniny překrytím sterilním obvazem a zastavíme případné větší krvácení tlakovým obvazem nebo přechodným zaškrcením v oblasti nad místem krvácení směrem k srdci.

Ošetření dalších poranění, např. znehybnění zlomenin se provede až za přítomnosti dostatečného počtu kvalifikovaných zdravotnických pracovníků. **Bezodkladně přivoláme rychlou zdravotnickou pomoc a zajistíme převoz postiženého do zdravotnického zařízení.**

21. Chemické látky a směsi (CHLaS) -Zákon č. 350/2011 Sb. §12 Označování

látek a přípravků Na obalu nebezpečné látky musí být jasně, čitelně a nesmazatelně v českém jazyce uvedeny mimo jiné následující údaje **výstražné symboly** stanovené prováděcím právním předpisem podle odstavce, standardní věty označující specifickou rizikovost [R(H)-věta] stanovené prováděcím právním předpisem podle odstavce, standardní pokyny pro bezpečné zacházení [S(P)-věta]apod. **Pro uložení chemických látek se nesmí používat potravinové obaly. Osoby, které manipulují s nebezpečnými látkami, musí být školeny a jejich znalosti ověřeny.**

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (ES) č. 1907/2006 (REACH): BEZPEČNOSTNÍ LIST - příloha. Informace v bezpečnostním listu musí být uvedeny pro každou nebezpečnou vlastnost.

Údaje o nebezpečnosti látky nebo přípravku. Je uvedena klasifikace látky nebo přípravku podle zákona. Jsou popsána rizika (nebezpečí), která látka nebo přípravek představují pro člověka a pro životní prostředí. R(H)-věty (**rizika,nebezpečí**), S(P)-věty (**údaje o bezpečné manipulaci**). Pro skladování NCHLaP platí obecně závazné technické požadavky, jako jsou uzavřený zastřešený prostor, dostatečně větraný, se zpevněnou podlahou odolnou působení skladovaných látek, zabezpečení proti přístupu nepovolaných osob, podlaha skladu musí být zabezpečena havarijní jímkou, která je bezodtoká a má min. objem největší skladované nádoby, skladovací místo musí být opatřeno prostředky pro případ havárie (sorcent, lopatka, smeták, obal na sběr použitého sorcentu, čistící textilie)

Nařízení (ES) č. 1272/2008 Přehled symbolů nebezpečnosti CHLaS

Výstražné

symboly

nebezpečnosti (CLP)

Na štítku musí být uveden jeden nebo více příslušných výstražných symbolů nebezpečnosti, které mají sdělovat specifické informace o daném druhu nebezpečnosti. Výstražné symboly nebezpečnosti mají černý znak na bílém podkladu s červeným rámečkem, symboly mají tvar čtverce postaveného na vrchol. Symbol pokrývá nejméně 1/15tinu povrchové plochy harmonizovaného štítku, nesmí však být menší než 1 cm². Rozměry štítku závisí na objemu obalu a jsou stejné jako dosud.

- 1 Nestabilní výbušniny
- 2 Hořlavé plyny, pevné látky, kapaliny
- 3 Oxidující plyny, kapaliny, tuhé látky
- 4 Plyny pod tlakem, stlačené, zkapalněné, zchladené, rozpuštěné
- 5 Látky a směsi korozivní pro kovy, žíravost pro kůži, vážné poškození očí
- 6 Akutní toxicita, kategorie 1, 2, 3
- 7 Akutní toxicita, kategorie 4
- 8 Senzibilizace dýchacích cest, kat. 1, mutagenita v zárodečných buňkách, kat. 1A, 1B, 2, karcinogenita, kat. 1A, 1B, 2, toxicita pro reprodukci, kat. 1A, 1B, 2, toxicita pro specifické cílové orgány, kat. 1, 2, nebezpečnost při vdechnutí, kat. 1
- 9 Nebezpečný pro vodní prostředí - akutně, kat. 1, chronicky, kat. 1, 2.

Signální slova

Na štítku musí být uvedeno příslušné 1 signální slovo v souladu s klasifikací dané nebezpečné látky nebo směsi:

„Nebezpečí“ - pro závažnější kategorie nebezpečnosti,

„Varování“ - pro méně závažné kategorie.

Signální slova jsou stanovena v tabulkách Nařízení (ES) č. 1272/2008.

Standardní věty o nebezpečnosti „Hazard statement“ - tzv. H – věty

Na štítku musí být uvedeny příslušné standardní věty o nebezpečnosti v souladu s klasifikací dané nebezpečné látky nebo směsi. Standardní věty o nebezpečnosti pro každou klasifikaci jsou stanoveny v tabulkách, které uvádějí prvky označení požadované pro každou třídu nebezpečnosti v příloze I. Nařízení. Je-li látka zařazena do přílohy VI, použije se na štítku standardní věta o nebezpečnosti pro každou specifickou klasifikaci, na niž se vztahuje záznam v uvedené části, spolu se standardními větami o nebezpečnosti pro každou jinou klasifikaci, na niž se daný záznam nevztahuje. Znění standardních vět o nebezpečnosti musí být v souladu s přílohou III. Nařízení.

Pokyny pro bezpečné zacházení „Precautionary statement“ - tzv. P – věty

Na štítku musí být uvedeny příslušné pokyny pro bezpečné zacházení, které jsou uvedeny v tabulkách v částech 2 až 5 přílohy I. Nařízení. Pokyny pro bezpečné zacházení se zvolí podle kritérií stanovených v části 1 přílohy IV., s přihlédnutím ke standardním větám o nebezpečnosti a k zamýšlenému nebo určenému použití dané látky nebo směsi. Znění pokynů pro bezpečné zacházení musí být v souladu s částí 2 přílohy IV.

Doplňující informace na štítku

Pokud má látka nebo směs klasifikovaná jako nebezpečná fyzikální vlastnosti nebo vlastnosti související se zdravím podle oddílů 1.1 a 1.2 přílohy II., uvádějí se standardní věty v části pro doplňující informace na štítku. Znění těchto standardních vět musí být v souladu s oddíly 1.1 a 1.2 přílohy II. a s částí 2 přílohy III. (Např. EUH 001 Výbušný v suchém stavu, EUH 014 Prudce reaguje s vodou).

Na štítku ani na obalu látky nebo směsi se nesmějí uvádět tvrzení jako „netoxický“, „neškodlivý“, „neznečišťující“, „ekologický“ ani jiná tvrzení uvádějící, že látka nebo směs nejsou nebezpečné.

22. Vyhláška č. 180/2015 Sb.

§ 2 Těhotným zaměstnankyním jsou zakázány práce

a) rizikové, s výjimkou prací zařazených podle jiného právního předpisu upravujícího zařazování prací do kategorií jako rizikové pro faktor psychická zátěž podle kritéria práce v noční době, 2. prací uvedených v písmenu l), pokud lze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu, a prací, pro které podmínky jejich výkonu stanoví právní předpisy upravující využívání jaderné energie a ionizující záření,

b) vyžadující používání izolačních dýchacích přístrojů,

c) vykonávané velkými svalovými skupinami s převažující dynamickou složkou svalové práce podle jiného právního předpisu upravujícího podmínky ochrany zdraví při práci, při nichž minutový přípustný energetický výdej překračuje 14,5 kJ/minutu a průměrný směnový energetický výdej překračuje 3,4 MJ, spojené s ruční manipulací s břemenem, jehož hmotnost při občasně manipulaci překračuje 10 kg nebo při časté manipulaci 5 kg, při nichž směnová kumulativní hmotnost ručně manipulovaného břemene překračuje 2 000 kg za průměrnou směnu, vykonávané vsedě, spojené s častým zvedáním nebo přenášením břemene o hmotnosti vyšší než 2 kg, spojené se zaujímáním pracovní polohy v hlubokém předklonu, vkleče, v dřepu, vleže, ve stoji na špičkách, s rukama nad výškou ramen, s rotací trupu nebo úklony trupu o více než 10 stupňů, jde-li o opakující se pracovní úkony, spojené s tlakem na břicho, při nichž nelze upravit parametry pracovního místa s ohledem na antropometrické změny těla, vykonávané v pracovní poloze vstoje nebo vsedě s převahou statické složky práce bez možnosti její změny, spojené s přepravou břemene pomocí jednoduchého bezmotorového prostředku, při nichž je vynakládána tažná síla 115 N nebo tlačná síla vyšší než 160 N,

vykonávané ve vnuceném pracovním tempu, při nichž by mohly být vystaveny rázům⁶⁾,

f) spojené s expozicí celkovým horizontálním nebo vertikálním vibracím⁶⁾, překračujícím přípustný expoziční limit snížený o 10 dB,

g) spojené s expozicí chemickým látkám nebo chemickým směsím označovaným standardními větami označujícími specifickou rizikovost podle jiného právního předpisu upravujícího chemické látky nebo chemické směsi nebo standardními větami o nebezpečnosti podle přímo použitelného předpisu Evropské unie způsobujícím akutní nebo chronické otravy s těžkými anebo nevratnými účinky pro zdraví s větami R 23, R 24, R 25, R 26, R 27, R 28 nebo R 39 nebo jejich kombinacemi nebo s větou R 68 v kombinaci s větami R 20, R 21 nebo R 22 nebo s větou R 48 v kombinaci s větami R 23, R 24 nebo R 25 anebo s větami H300, H301, H310, H311, H330 nebo H331 nebo jejich kombinacemi nebo s větami H370, H371 nebo H372, klasifikovaným jako karcinogen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 45, R 49 nebo R 40 anebo karcinogen kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H350, H350i nebo H351, klasifikovaným jako mutagen kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 46 nebo R 68 anebo mutagen v zárodečných buňkách kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H340 nebo H341, toxickým pro reprodukci s účinkem na plod v těle matky kategorie 1, 2 nebo 3 s větami R 61 nebo R 63 anebo kategorie 1A, 1B nebo 2 s větami H360, H360D, H360FD, H360Fd, H360Df, H361, H361d nebo H361fd, senzibilizujícím dýchací cesty nebo kůži s větami R 42 nebo R 43 nebo jejich kombinacemi anebo s větami H334 nebo H317,

h) spojené s expozicí jiným chemickým látkám nebo chemickým směsím neuvedeným v písmenu g), pokud nelze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,

i) při výrobě léčiv nebo veterinárních přípravků, obsahujících hormony, antibiotika nebo jiné biologicky vysoce účinné látky, pokud nelze na podkladě vyhodnocení zdravotních rizik vyloučit, že nedojde k poškození zdraví těhotné zaměstnankyně nebo plodu,

j) při výrobě cytostatik nebo antimitotických léků, jejich přípravě k injekční aplikaci, při jejím provádění nebo při ošetřování pacientů léčených cytostatiky nebo antimitotickými léky,

k) spojené s expozicí prachu tvrdých dřev s karcinogenními účinky⁵⁾,

l) spojené s expozicí viru zarděnek, jinému biologickému činiteli skupin 2 až 4⁵⁾ zařazené jako rizikové³⁾ nebo původci toxoplasmosy, pokud nelze u těhotné zaměstnankyně prokázat imunitu proti biologickému činiteli, který přichází při dané práci v úvahu.

23. ČSN 269030 (z roku 2016) V místech, kde výšky uloženého materiálu přesahují výšku 2000 mm a materiál nad touto výškou není bezpečně zajištěn proti vypadnutí z manipulační jednotky do prostoru pohybu osob, musí osoby používat ochranné přilby. Ruční odebírání je možné do výšky 1800 mm.

24. Nařízení vlády č.272/2011 Sb. HLUK NA PRACOVISTI § 3 Přípustný expoziční limit ustáleného a proměnného hluku při práci vyjádřený ekvivalentní hladinou akustického tlaku $A_{L_{Aeq,8h}}$ se rovná 85 dB. Hygienický limit ustáleného a proměnného hluku pro pracoviště, na němž je vykonávána práce náročná na pozornost a soustředění, a dále pro pracoviště určené pro tvůrčí práci vyjádřený ekvivalentní hladinou akustického tlaku $A_{L_{Aeq,8h}}$ se rovná 50 dB.

25. Nařízení vlády č.495/2001 Sb. §3 Ochranné prostředky musí být po dobu používání účinné proti vyskytujícím se rizikům a jejich používání nesmí představovat další riziko, odpovídat podmínkám na pracovišti, být přizpůsobeny fyzickým předpokladům jednotlivých zaměstnanců, respektovat ergonomické požadavky a zdravotní stav zaměstnanců. Tam, kde přítomnost více než jednoho rizika vyžaduje, aby zaměstnanci používali současně více ochranných prostředků, musí být tyto ochranné prostředky vzájemně slučitelné. Zaměstnanci musí být s používáním ochranných prostředků seznámeni. Používání ochranných prostředků více zaměstnanci je možné pouze v případě, že byla učiněna opatření, která zamezí ohrožení přenosnými chorobami. Způsob, podmínky a dobu používání ochranných prostředků stanoví zaměstnavatel na základě četnosti a závažnosti vyskytujících se rizik, charakteru a druhu práce a pracoviště a s přihlédnutím k vlastnostem těchto ochranných prostředků.

26. NV č. 361/2007 Sb. §48 Rozměry podlahové plochy Pro jednoho zaměstnance musí být v prostoru určeném pro trvalou práci **volná podlahová plocha nejméně 2 m²**, mimo stabilní provozní zařízení a spojovací cesty. Šíře volné plochy pro pohyb nesmí být stabilním zařízením v žádném místě zúžena pod 1 m.

§49 Rozměry pracovní roviny, pracovního místa a požadavky na ovladače

(1) Výška pracovní roviny musí odpovídat tělesným rozměrům zaměstnance, základní pracovní poloze, hmotnosti předmětů a břemenům, se kterými je v rámci pracovní činnosti manipulováno, a zrakové náročnosti při práci. Optimální výška pracovní roviny je při práci vstoje u mužů 1020 až 1180 mm, u žen 930 až 1080 mm. **Při práci vsedě je optimální výška pracovní roviny nad sedákem u mužů 220 až 310 mm, u žen 210 až 300 mm.** Základní výška sedáku nad podlahou je 400 ± 50 mm. Pokud jsou při práci používány například svěráky a jiná technická zařízení, pak výškou pracovní roviny se rozumí místo, na němž jsou nejčastěji vykonávány pohyby končetin zaměstnance při manipulaci s nimi. **Sedadlo musí být při sezení stabilní, musí umožňovat snadné seřízení výšky sedáku a sklon zádové opěrky** a musí odpovídat podmínkám práce, zvláště pokud jde o jejich poréznost a omyvatelnost. Prostor pro dolní končetiny na pracovním místě musí umožňovat pohyb dolních končetin vpřed a do stran. Požadavky na rozměry volného pohybového prostoru pro dolní končetiny při práci vsedě jsou tyto: nejmenší výška nad podlahou 600 mm, nejmenší celková šířka 500 mm, nejmenší hloubka od přední hrany stolu či zařízení 500 mm, optimální hloubka od přední hrany stolu či zařízení 700 mm, nejmenší vzdálenost roviny sedadla od dolní plochy pracovního stolu 200 mm.

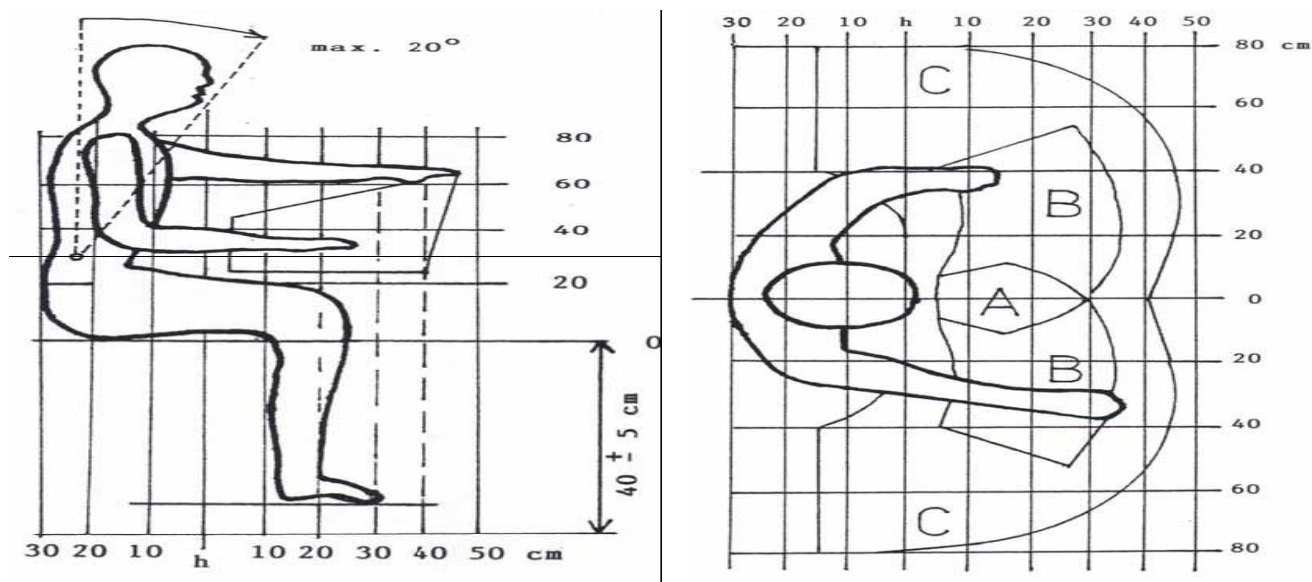
PODMÍNKY OCHRANY ZDRAVÍ PŘI PRÁCI SE ZOBRAZOVACÍMI JEDNOTKAMI

§50 Bližší hygienické požadavky na zobrazovací jednotky

(1) Na obrazovce zobrazovací jednotky se nesmí vyskytovat kmitání, plavání či poskakování znaků, řádků, střídání jasů a podobně. Jas a kontrast mezi znaky a pozadím na obrazovce musí být snadno regulovatelný i vzhledem k okolním podmínkám. **Obrazovka musí svou konstrukcí umožňovat posunutí, natáčení a naklánění podle potřeby zaměstnance.** Musí být umístěna tak, aby na ní nevznikaly reflexy ze svítidel či z jiných zdrojů, jako jsou okenní otvory, světlé stěny, nábytek a podobně. Vzdálenost obrazovky od očí pro obvyklou kancelářskou práci **nesmí být menší než 400 mm, jas obrazovky nesmí být menší než 35 cd/m².**

(2) Klávesnice musí být při trvalé práci oddělena od obrazovky, aby zaměstnanci umožnila zvolit nejvhodnější pracovní polohu. Volná plocha mezi předním okrajem desky stolu a spodní hranou klávesnice **musí umožňovat opření rukou i zápěstí.** Povrch klávesnice musí být matný, aby na něm nevznikaly reflexy. Písmena, číslice a symboly na tlačítkách musí být dobře čitelné a kontrastní proti pozadí.

(3) Rozměry desky stolu musí být zvoleny tak, aby bylo možné proměnlivé uspořádání obrazovky, klávesnice a dalšího zařízení. Deska pracovního stolu a dalšího zařízení musí být matná, aby na ní nevznikaly reflexy. Držák pro písemnosti musí být umístěn co nejblíže k obrazovce, tak aby pohyby hlavy a očí byly omezeny na minimum. **Opěrka pro dolní končetiny musí být poskytnuta každému, kdo ji vyžaduje.**

27. ČSN ISO 3864 -1 z r. 2012 (018011) Bezpečnostní barvy a kontrastní barvy

Příklad požití bezpečnostních barev a kontrastních barev

K vyznačení Přechodných nebo trvalých rizikových míst, jako jsou“

- místa s rizikem kolize, pádu, překážek nebo padajících předmětů
- schodů, otvorů v podlahách apod.

Žlutá barva musí pokrývat nejméně 50% plochy značky.

Tvorba bezpečnostních značek

K vyjádření základních typů bezpečnostních značek může být použito pouze kombinace bezpečnostních barev a geometrických tvarů. Obecný význam přiřazený bezpečnostním barvám musí odpovídat požadavkům podle tabulky 1.

Tabulka 1 – obecný význam bezpečnostních barev

Bezpečnostní barva	Příklad	Význam	Kontrastní barva k bezpečnostní barvě	Barva grafické značky	Příklady použití
Červená		Zákaz	bílá	Černá	Nekouřit
Modrá		Příkaz	bílá	Bílá	Přidržívat se zábradlí
Žlutá		Výstraha (upozornění)	černá	Černá	Výstraha, žíravina
Zelená		Bezpečný	bílá	Bílá	Nouzový východ

		stav			
Červená		Požární bezpečnost (zařízení)	bílá	Bílá	Ohlašovna požáru

Je-li k bezpečnostní barvě vyžadována barva kontrastní, musí odpovídat tabulce 2

Tabulka 2 – Kontrastní barvy

Bezpečnostní barva	Odpovídající kontrastní barva
Červená	Bílá
Modrá	Bílá
Žlutá	Černá
Zelená	Bílá

Příklad požití bezpečnostních barev a kontrastních barev

K vyznačení Přechodných nebo trvalých rizikových míst, jako jsou“

- místa s rizikem kolize, pádu, překážek nebo padajících předmětů
- schodů, otvorů v podlahách apod.

Žlutá barva musí pokrývat nejméně 50% plochy značky.

Tvorba bezpečnostních značek

K vyjádření základních typů bezpečnostních značek může být použito pouze kombinace bezpečnostních barev a geometrických tvarů.

Geometrický tvar	Význam
	Zákaz nebo příkaz
	Výstraha
	Informace (včetně instrukce)

Bezpečnostní značky musí být viditelné při určeném předpokladu použití:

Příklady

Dopravní značky

Výstražné značení BOZP

28. ČSN EN ISO 3691-5 (268812) z roku 2016 - bezpečnostní požadavky, ruční vozíky

Zaměstnanec nesmí vsunovat ruce nebo nohy pod zdvižené části vozíku nebo pod zdviženou manipulační jednotku (břemeno). Při pohybu pohyblivých částí nebo pohybu

manipulační jednotky musí věnovat zvýšenou pozornost střížným a tlačným místům, které mohou při této činnosti vzniknout. Ovladače pro zdvih a spouštění mají být umístěny na oji, pokud je jí vozík vybaven, nebo mohou být samostatným zařízením. Ovladače zdvihu a neutrálu musí být navrženy tak, aby minimalizovaly riziko neúmyslného provozu a pokud jsou uvolněny, musí se vracet do neutrální polohy a zastavit pohyb. Pokles břemene, které odpovídá jmenovité nosnosti, způsobený vnitřní netěsností v hydraulickém systému, nesmí překročit 25mm během prvních deseti minut při normální teplotě použití. Rychlost spouštění musí být omezena zařízením v obvodu zdvihu u stohovacích vozíků na 0,6 m/s a u paletových a nůžkových vozíků na 0,2 m/s. V případě závady musí být zabráněno neřízenému pohybu výbavy nebo přídavných zařízení. Musí být technicky zabráněno neúmyslnému poklesu zdvihacího systému. Na vozíku se nesmí přepravovat nestabilně uložená břemena, která by jednostranně zatěžovala vozík. **Vozík se nesmí přetěžovat. Je zakázána jakákoli neodborná manipulace se zdvihacím zařízením vozíku.** Při manipulaci musí obsluha brát ohled na spolupracovníky a na osoby navigující vozík.

29. ČSN EN ISO 121 00 z r. 2011 Bezpečnost strojních zařízení. Posouzení rizika a snižování rizika

Nebezpečí je potenciální zdroj úrazu. **Riziko** je kombinace pravděpodobnosti výskytu úrazu a závažnosti tohoto úrazu. **Zbytkové riziko** je riziko, které zůstává i po použití ochranných opatření.

K realizaci posouzení rizika a snížení rizika musí být brány v úvahu následující činnosti v uvedené pořadí. Určit mezní hodnoty strojního zařízení, které zahrnují předpokládané používání a jakékoliv předvídatelné nesprávné použití, identifikovat nebezpečí a příslušné nebezpečné situace, odhadnout riziko pro každé identifikované nebezpečí a nebezpečnou situaci, zhodnotit riziko a rozhodnout o nutnosti snížení rizika, vyloučit nebezpečí nebo snížit riziko spojené s nebezpečím ochrannými opatřeními.

Posouzení rizika je řada logických kroků, umožňujících systematickým způsobem analyzovat a zhodnotit rizika spojená se strojním zařízením. Posouzení rizika je následováno, kdykoliv je to nezbytné, snížením rizika. Opakování tohoto procesu může být nezbytné, pokud je to prakticky možné, k vyloučení nebezpečí a k adekvátnímu snížení rizik realizací ochranných opatření.

Ochranná opatření jsou kombinace opatření realizovaných konstruktérem a uživatelem. Opatření, která mohou být začleněna v etapě konstrukce, mají přednost a jsou obecně účinnější než taková opatření, která jsou realizovaná uživatelem. **Ke splnění cíle největšího snížení rizika je nutno vzít v úvahu čtyři faktory.** Bezpečnost stroje během všech fází jeho životnosti, schopnost stroje vykonávat svou funkci, použitelnost stroje, výrobní a provozní náklady stroje a náklady na jeho vyřazení.

30. ZÁKON č. 373 ze dne 6. listopadu 2011 o specifických zdravotních službách

Pracovnílékařské služby

§ 53 (1) Pracovnílékařské služby jsou zdravotní služby preventivní, jejichž součástí je hodnocení vlivu pracovní činnosti, pracovního prostředí a pracovních podmínek na zdraví, provádění preventivních prohlídek a hodnocení zdravotního stavu za účelem posuzování zdravotní způsobilosti k práci, poradenství zaměřené na ochranu zdraví při práci a ochranu před pracovními úrazy, nemocemi z povolání a nemocemi souvisejícími s prací, školení v poskytování první pomoci a pravidelný dohled na pracovištích a nad výkonem práce nebo služby (dále jen „práce“).

(2) Pracovnílékařské služby pro zaměstnance a osoby ucházející se o zaměstnání zajišťuje zaměstnavatel za podmínek stanovených tímto zákonem a jinými právními předpisy.

§ 54

(1) Poskytovatelem pracovnílékařských služeb je

- a) poskytovatel v oboru všeobecné praktické lékařství, nebo
- b) poskytovatel v oboru pracovní lékařství.

(2) Zaměstnavatel pro výkon práce na svých pracovištích

- a) je povinen, jde-li o práce, které jsou zařazené podle zákona o ochraně veřejného zdraví do kategorie první, druhé, druhé rizikové, třetí nebo čtvrté anebo je součástí práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy, uzavřít písemnou smlouvu o

poskytování pracovnělékařských služeb s poskytovatelem uvedeným v odstavci 1,

- b) **může, jde-li o práce zařazené pouze do kategorie první** podle zákona o ochraně veřejného zdraví a není-li součástí této práce činnost, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy, zajišťovat provádění pracovnělékařských prohlídek a posuzování zdravotní způsobilosti k práci na základě písemné žádosti u poskytovatele uvedeného **v odstavci 1 písm. a)**, který je registrujícím poskytovatelem zaměstnance nebo uchazeče o zaměstnání; ostatní pracovnělékařské služby podle § 53 odst. 1 zaměstnavatel zajišťuje prostřednictvím poskytovatele uvedeného v odstavci 1, s nímž uzavřel písemnou smlouvu,
- c) je povinen, **dojde-li ke změně zařazení práce do kategorie vyšší než kategorie první** podle zákona o ochraně veřejného zdraví nebo ke změně činnosti, pro jejíž výkon jsou podmínky stanoveny jinými právními předpisy, uzavřít novou nebo doplnit dosavadní písemnou smlouvu s poskytovatelem podle odstavce 1 o ty pracovnělékařské služby, které doposud nepožadoval, a to **nejpozději do 3 měsíců** ode dne, kdy k této změně došlo.

(3) Posuzování zdravotní způsobilosti a pracovnělékařské prohlídky pro práce, které jsou nebo budou vykonávány ve zkušebním provozu podle jiného právního předpisu, zaměstnavatel zajišťuje u poskytovatele podle odstavce 2 písm. a) nebo b), a to na základě výsledků hodnocení rizik podle jiného právního předpisu nebo výsledků měření, byla-li pro účely souhlasu s uvedením do zkušebního provozu, uskutečněna.

§ 55

(1) Zaměstnavatel je povinen

- a) umožnit pověřeným zaměstnancům poskytovatele pracovnělékařských služeb vstup na každé své pracoviště a sdělit jim informace **potřebné k hodnocení a prevenci rizik možného ohrožení života nebo zdraví na pracovišti**, včetně výsledků měření faktorů pracovních podmínek, předložit jim technickou dokumentaci strojů a zařízení, sdělit jim informace rozhodné pro ochranu zdraví při práci; v případě pracovišť, která podléhají z důvodu státního nebo jiného zákonem chráněného tajemství zvláštnímu režimu, vstupují na tato pracoviště pouze určení zaměstnanci poskytovatele pracovnělékařských služeb, kteří jsou v tomto případě povinni dodržet zvláštní režim,
- b) při zařazování zaměstnanců k práci postupovat podle závěrů lékařských posudků o jejich zdravotní způsobilosti,
- c) při odeslání zaměstnance k pracovnělékařské prohlídce podle tohoto zákona nebo jiných právních předpisů vybavit jej žádostí obsahující údaje o druhu práce, režimu práce a pracovních podmínkách, ke kterým je posouzení zaměstnance požadováno,
- d) odeslat zaměstnance na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku, pokud o to zaměstnanec požádal.

(2) Zaměstnavatel má právo vyslat zaměstnance na mimořádnou pracovnělékařskou prohlídku, má-li pochybnosti o zdravotní způsobilosti zaměstnance k práci.

§ 56 Zaměstnanec je povinen

- a) **podrobit se pracovnělékařským službám u poskytovatele pracovnělékařských služeb, se kterým zaměstnavatel uzavřel písemnou smlouvu**, popřípadě pracovnělékařským prohlídkám a posuzování zdravotní způsobilosti u poskytovatele pracovnělékařských služeb podle § 54 odst. 2 písm. b); rovněž je povinen podrobit se zdravotním službám indikovaným poskytovatelem pracovnělékařských služeb pro hodnocení zdravotního stavu; poskytovatele dalších zdravotních služeb určí zaměstnanci poskytovatel pracovnělékařských služeb; další zdravotní služby jsou součástí pracovnělékařských služeb,
- b) podrobit se pracovnělékařským službám nařízeným podle jiného právního předpisu,
- c) sdělit poskytovateli pracovnělékařských služeb jméno a adresu registrujícího poskytovatele a dalších poskytovatelů, kteří ho přijali do péče,
- d) sdělit poskytovateli pracovnělékařských služeb na jeho žádost nebo z vlastního podnětu všechny jemu známé nebo podezřelé skutečnosti související s ochranou zdraví při práci.

31. VYHLÁŠKA č. 79/2013 Sb.

§ 11

(1) **Periodická prohlídka se provádí za účelem zjištění včasné změny zdravotního stavu** vzniklé v souvislosti se zdravotní náročností vykonávané práce nebo stárnutím organismu, kdy další výkon práce by mohl vést k poškození zdraví posuzovaného zaměstnance, nebo k poškození zdraví jiných osob.

(2) Periodická prohlídka u zaměstnanců vykonávajících práci zařazenou podle zákona o ochraně veřejného zdraví

a) **v kategorii první se provádí**

1. jednou za **6 let**, nebo

2. jednou za **4 roky**, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle bodu 1,

b) **v kategorii druhé se provádí**

1. jednou za **4 roky**, nebo

2. jednou za **2 roky**, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle bodu 1,

c) v kategorii druhé rizikové a kategorii třetí se provádí jednou za 2 roky,

d) v kategorii čtvrté jednou za 1 rok.

(3) Periodická prohlídka u zaměstnanců vykonávajících práci nebo činnost, jejichž součástí je riziko ohrožení zdraví, se provádí

a) jednou za 4 roky, nebo

b) jednou za 2 roky, jde-li o zaměstnance, který dovršil 50 let věku; poprvé se provede v návaznosti na periodickou prohlídku podle písmene a).

(4) Odstavec 2 nebo 3 se nepoužije,

a) pokud orgán ochrany veřejného zdraví podle zákona o ochraně veřejného zdraví určí kratší termín pro provedení periodické prohlídky, než je uveden v odstavci 2 nebo 3, nebo

b) pokud je jiným právním předpisem nebo v příloze č. 2 k této vyhlášce stanoveno jinak.

(5) Jde-li o práce vykonávané na základě dohod o pracích konaných mimo pracovní poměr, periodické prohlídky podle odstavce 2 nebo 3 se neprovádějí. To neplatí v případě, kdy je práce na základě těchto dohod u zaměstnavatele prováděna opakovaně a doba, na kterou je práce opakovaně sjednávána, je delší než lhůta pro provedení periodické prohlídky a zaměstnavatel provádění těchto prohlídek vyžaduje.

32. Zákon č. 589/ 1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení, přírážka k pojistnému na sociální zabezpečení.

§ 21 Přírážka k pojistnému na sociální zabezpečení

(1) Přírážku k pojistnému na sociální zabezpečení (dále jen "přírážka k pojistnému") uloží příslušná okresní správa sociálního zabezpečení zaměstnavateli, jestliže

a) **výrobní zařízení zaměstnavatele podle pravomocného rozhodnutí orgánu inspekce práce nevyhovuje předpisům k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, nebo**

b) výrobní zařízení zaměstnavatele podle pravomocného rozhodnutí příslušného zdravotnického orgánu nevyhovuje předpisům zdravotnickým nebo hygienickým, nebo

c) podle zjištění orgánu inspekce práce nebo zdravotnického orgánu není provozováno předepsané zařízení na ochranu života a zdraví zaměstnanců.

33. Zákon č. 48/1997 Sb., o veřejném zdravotním pojištění

§ 45

(1) Příslušná zdravotní pojišťovna může **vyměřit přírážku k pojistnému zaměstnavateli, u něhož došlo v uplynulém kalendářním roce k opakovanému výskytu pracovních úrazů nebo nemocí z povolání ze stejných příčin** a v důsledku toho i ke zvýšení nákladů na zdravotní služby, s výjimkou těch pracovních úrazů nebo nemocí z povolání, jejichž příčina je nezjištěna nebo k nimž došlo ohrožením zvířaty nebo přírodními živly anebo v důsledku protiprávního jednání třetích osob.

(2) Příslušná zdravotní pojišťovna vyměří zaměstnavateli podle odstavce 1 přírážku k pojistnému **až do výše 5 %** z podílu na jím hrazeném pojistném všech zaměstnanců.

34. Zákon č. 258/2000 Sb., o ochraně veřejného zdraví a o změně některých souvisejících zákonů

§ 37 Kategorizace prací

(1) Podle míry výskytu faktorů, které mohou ovlivnit zdraví zaměstnanců, a jejich rizikovosti pro zdraví se práce zařazují do čtyř kategorií. Kritéria, faktory a limity pro zařazení prací do kategorií stanoví prováděcí právní předpis; hodnocení rizika a minimální ochranná opatření stanoví zvláštní právní předpis. Do kategorie se nezařazují práce prováděné na pracovištích staveb prozatímně užívaných ke zkušebnímu provozu, který nepřekročí jeden rok.

(2) O zařazení prací do třetí nebo čtvrté kategorie rozhoduje příslušný orgán ochrany veřejného zdraví, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak. Žádost předkládá osoba, která zaměstnává fyzické osoby v pracovněprávních nebo obdobných pracovních vztazích (dále jen "zaměstnavatel"), a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení výkonu prací. Práce do druhé kategorie zařazuje zaměstnavatel, pokud zvláštní právní předpis nestanoví jinak,^{33a} a to do 30 kalendářních dnů ode dne zahájení jejich výkonu, změny podmínek odůvodňující zařazení práce do druhé kategorie, nebo do 10 dnů ode dne vykonatelnosti rozhodnutí orgánu ochrany veřejného zdraví vydaného podle odstavce 5. Ostatní práce na pracovištích zaměstnavatele, které nebyly takto zařazeny, se považují za práce kategorie první.

§ 44a Nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi

(1) Nakládáním s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi je jejich výroba, dovoz, distribuce, prodej, používání, skladování, balení, označování a vnitropodniková doprava.

(2) Při nakládání s nebezpečnými chemickými látkami a chemickými směsmi je každý povinen chránit zdraví fyzických osob a životní prostředí a řídit se výstražnými symboly nebezpečnosti, standardními větami označujícími specifickou rizikovost a nebezpečnost a standardními pokyny pro bezpečné zacházení podle chemického zákona a přímo použitelných předpisů Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích.

(3) Nikdo nesmí nabízet, darovat, prodávat ani jinak dodat, přenechat nebo obstarat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické nebo látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích, které mají přiřazenu třídu a kategorii nebo kategorie nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 1 nebo 2 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické“) jiným osobám, nejsou-li tyto osoby oprávněny k nakládání s nimi podle odstavce 6.

(4) Nikdo nesmí nabízet, darovat, prodávat ani jinak dodat, přenechat nebo obstarat pro fyzickou osobu mladší 18 let nebo osobu, jejíž svéprávnost byla soudem omezena, nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako toxické, látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích, které mají přiřazenu třídu nebo třídy a kategorii nebo kategorie nebezpečnosti akutní toxicita kategorie 3 nebo toxicita pro specifické cílové orgány po jednorázové nebo opakované expozici kategorie 1 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako toxické“), nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické, jakož i chemické látky a chemické směsi klasifikované jako žíravé nebo látky a směsi podle přímo použitelného předpisu Evropské unie o chemických látkách a chemických směsích, které mají přiřazenu třídu a kategorii nebezpečnosti žíravost kategorie 1 se standardní větou o nebezpečnosti H314 (dále jen „nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako žíravé“).

(5) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby nesmějí prodávat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické, toxické nebo žíravé v prodejních automatech a do přinesených nádob.

(6) Právnícké osoby a podnikající fyzické osoby smějí nakládat s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické jen tehdy, jestliže nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými směsmi mají zabezpečeno fyzickou osobou odborně způsobilou podle § 44b odst. 1, nestanoví-li zvláštní právní předpis jinak²⁹. Jednotlivé činnosti v rámci nakládání s těmito chemickými látkami a chemickými směsmi může vykonávat i zaměstnanec, kterého fyzická osoba odborně způsobilá prokazatelně zaškolila. Opakované proškolení se provádí nejméně jedenkrát za 2 roky. O školení a proškolení musí být pořízen písemný záznam, který je právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba povinna uchovávat po dobu 3 let. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na provozování speciální ochranné dezinfekce, dezinsekce a deratizace (§ 58).

(7) Právnícká osoba nebo podnikající fyzická osoba je povinna vydat pro pracoviště, na němž se nakládá s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, toxické, žíravé, karcinogenní kategorie 1 nebo 2, mutagenní kategorie 1 nebo 2, toxické pro reprodukci kategorie 1

nebo 2 a dále látkami a směsmi, které mají přiřazenu kategorii nebo kategorie nebezpečnosti karcinogenita kategorie 1A nebo 1B, mutagenita v zárodečných buňkách kategorie 1A nebo 1B a toxicita pro reprodukci kategorie 1A nebo 1B, písemná pravidla o bezpečnosti, ochraně zdraví a ochraně životního prostředí při práci s nimi. Pravidla musí být volně dostupná zaměstnancům na pracovišti a musí obsahovat zejména informace o nebezpečných vlastnostech látek a směsí uvedených ve větě první, se kterými zaměstnanci nakládají, pokyny pro bezpečnost, ochranu zdraví a ochranu životního prostředí, pokyny pro první předlékařskou pomoc a postup při nehodě. Text pravidel je právnická osoba nebo podnikající fyzická osoba povinna projednat s orgánem ochrany veřejného zdraví příslušným podle místa činnosti.

(8) Právnické osoby a podnikající fyzické osoby jsou povinny skladovat nebezpečné chemické látky a chemické směsi klasifikované jako vysoce toxické v prostorách, které jsou uzamykatelné, zabezpečené proti vloupání a vstupu nepovolaných osob. Při skladování musí být vyloučena záměna a vzájemné škodlivé působení uskladněných chemických látek a chemických směsí a zabráněno jejich pronikání do životního prostředí a ohrožení zdraví fyzických osob.

(9) Právnické osoby a podnikající fyzické osoby, které nakládají s nebezpečnými chemickými látkami nebo chemickými směsmi klasifikovanými jako vysoce toxické, jsou povinny vést evidenci těchto chemických látek a chemických směsí. Evidence se vede pro každou nebezpečnou chemickou látku a chemickou směs odděleně a evidenční záznamy musí obsahovat údaje o přijatém a vydaném množství, stavu zásob a jméno a příjmení osoby (název nebo firmu), které byly vydány. Evidenční záznamy se uchovávají nejméně po dobu 5 let po dosažení nulového stavu zásob nebezpečné chemické látky nebo chemické směsi. Ustanovení tohoto odstavce se nevztahuje na provozování speciální ochranné dezinfekce, dezinfekce a deratizace a na vedení evidence chemických látek a chemických směsí, které jsou výbušninami⁷⁹⁾.

35. Nařízení vlády č. 276/2015 Sb. o odškodňování bolesti a ztížení společenského uplatnění způsobené pracovním úrazem nebo nemocí z povolání

Bolestí se pro účely tohoto nařízení rozumí tělesné a duševní strádání způsobené

- a) poškozením zdraví pracovním úrazem nebo nemocí z povolání, včetně stresu, obtíží a psychických symptomů obvykle doprovázejících poškození zdraví, a
- b) léčením a odstraňováním následků poškození zdraví, včetně komplikací vzniklých v přímé příčinné souvislosti s pracovním úrazem nebo nemocí z povolání.

Ztížením společenského uplatnění se pro účely tohoto nařízení rozumí trvalý nepříznivý vliv poškození zdraví (dále jen „trvalé poškození zdraví“) pracovním úrazem nebo nemocí z povolání a jeho trvalých následků a psychosociálních dopadů, které omezují nebo mění společenské uplatnění poškozeného v životě, zejména při uspokojování životních, pracovních, vzdělávacích a sociálních potřeb. Bolest a ztížení společenského uplatnění se hodnotí v bodech. Bodové ohodnocení bolesti se uvede v lékařském posudku o ohodnocení bolesti a bodové ohodnocení ztížení společenského uplatnění se uvede v lékařském posudku o ohodnocení ztížení společenského uplatnění.

Hodnota 1 bodu činí 250 Kč.

Náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění se stanoví tak, že bodové ohodnocení bolesti nebo ztížení společenského uplatnění se násobí hodnotou 1 bodu v korunách českých.

(6) Na obalu zmrzlinové směsi vyrobené pro potřebu provozovny musí být uveden název výrobku¹¹⁾, datum a přesný čas výroby. Je-li zmrzlinová směs rozvážena, musí být na obalu výrobku uvedena obchodní firma nebo název výrobce a jeho sídlo, jde-li o právnickou osobu, nebo místo podnikání a jméno a příjmení, jde-li o fyzickou osobu, název výrobku¹¹⁾, údaj o jeho množství, datum výroby, datum spotřeby a údaj o skladovací teplotě.

36. Metodický pokyn k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů ve školách a školských zařízeních zřizovaných Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy č.j. 37 014/2005-25, Věstník MŠMT sešit 2/2006.

Čl. 2 Předcházení rizikům

(1) Školy zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví žáků při vzdělávání a výchově (dále jen „vzdělávání“), činnostech s ním přímo souvisejících a při poskytování školských služeb. Pokud jde o pojem „dohled“ (užívaný občanským zákoníkem a zákonem č. 561/2004 Sb.) a pojem „dozor“ (užívaný pracovním řádem), je nutné uvést, že pojem „dohled“ je obecným zákonným pojmem, zatímco pojem „dozor“ je pojmem užívaným pouze v oblasti školství. Z hlediska praktického i

právního však v těchto pojmech není žádný rozdíl (Viz právní výklady MŠMT).²⁾ § 29 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání.

K zabezpečení tohoto úkolu škola přijímá na základě vyhledávání, posuzování a zhodnocování rizik spojených s činnostmi a prostředím opatření k prevenci rizik.³⁾ Při stanovení konkrétních opatření bere v úvahu zejména možné ohrožení žáků při vzdělávání v jednotlivých předmětech, při přesunech žáků v rámci školního vzdělávání a při účasti žáků školy na různých akcích pořádaných školou. Zároveň přihlíží k věku žáků, jejich schopnostem, fyzické a duševní vyspělosti a zdravotnímu stavu.

(2) Škola podle školního vzdělávacího programu, zpracovaného na základě příslušného rámcového vzdělávacího programu, seznamuje žáky s nebezpečím ohrožujícím jejich zdraví tak, aby bylo dosaženo klíčových kompetencí vztahujících se k ochraně zdraví žáků a jejich bezpečnosti. Tyto klíčové kompetence jsou vytvářeny na základě vzdělávacího obsahu - očekávaných výstupů a účelně zvoleného učiva. Ve školním vzdělávacím programu je ochrana a bezpečnost zdraví součástí výchovy ke zdravému životnímu stylu a zdraví člověka, chápanému jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Jedná se o nad předmětové téma, jehož součástí je mimo jiné dopravní výchova, ochrana člověka za mimořádných událostí, problematika první pomoci a úrazů, prevence sociálně patologických jevů, ochrana před sexuálním zneužíváním atp.

(3) Školy jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám žáků a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.⁴⁾ Rámcové vzdělávací programy stanoví kromě konkrétních cílů, formy, délky a povinného obsahu vzdělávání i podmínky bezpečnosti a ochrany zdraví.⁵⁾

(4) Ředitel školy vydá školní řád; ředitel školského zařízení vnitřní řád.⁶⁾ Školní řád a vnitřní řád upravuje podrobnosti k výkonu práv a povinností žáků a jejich zákonných zástupců a podmínky zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků a jejich ochrany před sociálně patologickými jevy a před projevy diskriminace, nepřátelství nebo násilí. Školní řád nebo vnitřní řád zveřejní ředitel na přístupném místě ve škole, prokazatelným způsobem s ním seznámí zaměstnance a žáky školy a informuje o jeho vydání a obsahu zákonné zástupce nezletilých žáků.

Čl. 3 Povinnosti žáků

Žáci jsou povinni na úseku zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví zejména a) dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,⁷⁾ b) plnit pokyny zaměstnanců škol vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

37. Vyhláška č. 263/2007 Sb.

Vyhláška, kterou se stanoví pracovní řád pro zaměstnance škol a školských zařízení zřízených Ministerstvem školství, mládeže a tělovýchovy, krajem, obcí nebo dobrovolným svazkem obcí

§ 3 Pracovní doba pedagogických pracovníků

(1) V pracovní době pedagogičtí pracovníci vykonávají

a) přímou pedagogickou činnost¹⁾,

b) další práce související s přímou pedagogickou činností dohodnuté s pedagogickým pracovníkem, například příprava na přímou pedagogickou činnost, příprava učebních pomůcek, hodnocení písemných, grafických a jiných prací žáků a dále práce, které vyplývají z organizace vzdělávání a výchovy ve školách a školských zařízeních, jako je dohled nad dětmi a nezletilými žáky (dále jen „žáci“) ve škole a při akcích organizovaných školou, spolupráce s ostatními pedagogickými pracovníky, s výchovným poradcem, se školním metodikem prevence, s metodikem informačních a komunikačních technologií, spolupráce se zákonnými zástupci žáků, odborná péče o kabinety, knihovny a další zařízení sloužící potřebám vzdělávání, výkon prací spojených s funkcí třídního učitele a výchovného poradce, účast na poradách svolaných vedoucím zaměstnancem školy nebo školského zařízení, studium a účast na dalším vzdělávání pedagogických pracovníků.

(2) Nejde-li o výkon přímé pedagogické činnosti, může pedagogický pracovník vykonávat práci i na jiném s ním dohodnutém místě²⁾.

(3) Při rozvržení pracovní doby do směn rozvrhne ředitel školy nebo školského zařízení současně též přímou pedagogickou činnost.

(4) Je-li s pedagogickým pracovníkem dohodnuta³⁾ jiná doba k jeho seznámení s rozvržením pracovní doby do směn, oznámí mu ředitel školy nebo školského zařízení toto rozvržení pracovní doby nejpozději 3 dny předem; v případě změny v rozvržení přímé pedagogické činnosti mu to oznámí zpravidla 3 dny předem.

(5) V evidenci odpracované pracovní doby⁴⁾ se uvádí též počet hodin přímé pedagogické činnosti vykonaných nad týdenní rozsah hodin stanovený ředitelem školy nebo školského zařízení.

§ 4 Čerpání dovolené

Dobu čerpání dovolené určuje ředitel školy nebo školského zařízení podle rozvrhu čerpání dovolené⁵⁾

a) pedagogickým pracovníkům zpravidla na dobu školních prázdnin,

b) učitelům mateřských škol s přihlédnutím ke konkrétním podmínkám na pracovišti tak, aby ji čerpali především v době přerušení nebo omezení provozu mateřské školy⁶⁾,

c) pedagogickým pracovníkům ve školských zařízeních s celoročním provozem v průběhu celého školního roku.

§ 5 Volno k samostudiu

Ředitel školy nebo školského zařízení určuje pedagogickým pracovníkům čerpání volna k dalšímu vzdělávání formou samostudia⁷⁾ zpravidla na dobu

a) podzimních, vánočních, pololetních, jarních nebo velikonočních prázdnin⁸⁾,

b) přerušení nebo omezení provozu školy⁶⁾ nebo školského zařízení⁹⁾, nebo

c) kdy se ve škole nebo školském zařízení z mimořádných důvodů neuskutečňuje výchova a vzdělávání a nejsou poskytovány školské služby¹⁰⁾.

§ 6 Dohled nad žáky

(1) Dohled¹¹⁾ k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví žáků ve škole nebo školském zařízení při výchově a vzdělávání a s nimi souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb se vykonává v zájmu předcházení škodám na zdraví, majetku, přírodě a životním prostředí.

(2) Ředitel¹²⁾ školy nebo školského zařízení určuje provádění dohledu nad žáky. Vychází z konkrétních podmínek a přihlíží zejména k vykonávané činnosti, věku žáků a jejich rozumové vyspělosti, dopravním a jiným rizikům.

(3) Pedagogický pracovník koná podle rozvrhu dohled nad žáky zejména ve škole před vyučováním, o přestávkách mezi vyučovacími hodinami, podle potřeby při přecházení žáků mezi budovami školy, do zařízení školního stravování a do školní družiny. Jestliže ředitel školy povolí žákům pobyt ve škole před vyučováním, mezi dopoledním a odpoledním vyučováním nebo po vyučování, zabezpečí jejich dohled. Dohled ve škole začíná nejméně 15 minut před začátkem dopoledního vyučování a 15 minut před začátkem odpoledního vyučování a končí nejdříve ukončením výchovy a vzdělávání nebo poskytováním školských služeb.

(4) Pedagogický pracovník vykonává podle pokynů ředitele dohled i mimo školu a školské zařízení, zejména při kurzech, exkurzích a jiných činnostech vyplývajících ze školních vzdělávacích programů nebo učebních dokumentů, při účasti na soutěžích, přehlídkách, popřípadě při jejich přípravě a na jiných akcích organizovaných školou nebo školským zařízením.

(5) Při akcích konaných mimo školu nebo školské zařízení, kdy místem pro shromáždění žáků není škola nebo školské zařízení, začíná dohled nejpozději 15 minut před dobou shromáždění na určeném místě. Po skončení akce dohled končí na předem určeném místě a v předem stanoveném čase. Místo a čas shromáždění žáků a skončení akce se oznámí nejméně jeden den před konáním akce zákonným zástupcům žáků.

(6) Dohled může vykonávat vedle pedagogického pracovníka i jiný zletilý zaměstnanec školy nebo školského zařízení, jestliže byl o výkonu tohoto dohledu řádně poučen. O tomto poučení se provede záznam.

38. Vyhláška č. 64/2005 Sb.

Vyhláška o evidenci úrazů dětí, žáků a studentů

§ 1 Kniha úrazů

(1) V knize úrazů se evidují všechny úrazy dětí, žáků a studentů (dále jen "úraz"), ke kterým došlo při činnostech uvedených v § 29 odst. 2 školského zákona, a to nejpozději do 24 hodin od okamžiku, kdy se škola nebo školské zařízení o úrazu dozví.

(2) V knize úrazů se uvede

- a) pořadové číslo úrazu,
 - b) jméno, popřípadě jména, příjmení a datum narození zraněného,
 - c) popis úrazu,
 - d) popis události, při které k úrazu došlo, včetně údaje o datu a místě události,
 - e) zda a kým byl úraz ošetřen,
 - f) podpis zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy nebo školského zařízení, který provedl zápis do knihy úrazů,
 - g) další údaje, pokud jsou potřebné k sepsání záznamu o úrazu.
- (3) Osobní údaje, které jsou součástí knihy úrazů, mohou být zpracovávány pouze za účelem evidence úrazů, popřípadě jako podklad pro vyhotovení záznamu o úrazu.

§ 2 Záznam o úrazu

(1) Záznam o úrazu škola nebo školské zařízení vyhotovuje, jde-li o

- a) úraz, jehož důsledkem byla nepřítomnost dítěte, žáka nebo studenta (dále jen "žák") ve škole nebo školském zařízení zasahující alespoň do 2 po sobě jdoucích vyučovacích dnů, nebo
- b) smrtelný úraz; smrtelným úrazem se pro účely této vyhlášky rozumí takové poškození zdraví, které způsobilo smrt po úrazu nebo na jehož následky žák zemřel nejpozději do jednoho roku od vzniku úrazu.

(2) Záznam o úrazu se vyhotoví na formuláři, jehož vzor je uveden v příloze k této vyhlášce.

(3) Na žádost zákonného zástupce žáka, zletilého žáka nebo orgánu uvedeného v § 4 škola nebo školské zařízení bezodkladně vyhotoví záznam i o úrazu, který není uveden v odstavci 1.

(4) Škola nebo školské zařízení vyhotoví o úrazu, který není uveden v odstavci 1, záznam, pokud je pravděpodobné, že žáků bude poskytnuta náhrada za bolest a ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem.

(5) Jedno vyhotovení záznamu o úrazu předá škola nebo školské zařízení zletilému žákovi, v případě nezletilého žáka jeho zákonnému zástupci.

(6) Škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu aktualizuje záznam o úrazu

- a) pokud byla poskytnuta náhrada za bolest nebo náhrada za ztížení společenského uplatnění způsobené úrazem, nebo
- b) v případě smrtelného úrazu, pokud k úmrtí došlo po vyhotovení záznamu o úrazu.

§ 3 Hlášení úrazu

(1) O úrazu nezletilého žáka podá škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu hlášení jeho zákonnému zástupci.

(2) Nasvědčují-li zjištěné skutečnosti tomu, že v souvislosti s úrazem byl spáchán trestný čin nebo přestupek, nebo jedná-li se o smrtelný úraz, podá škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu hlášení místně příslušnému útvaru Policie České republiky.

(3) O úrazu podá škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu hlášení pojišťovně, u které je škola nebo školské zařízení pojištěno pro případ své odpovědnosti za škodu vzniklou na životě a zdraví žáků, pokud škola nebo školské zařízení má takové pojištění sjednáno.

(4) Škola nebo školské zařízení bez zbytečného odkladu podá hlášení o úrazu podle § 2 odst. 1 a 4 také příslušnému oblastnímu inspektorátu práce, popřípadě příslušnému obvodnímu báňskému úřadu, pokud k úrazu došlo při praktickém vyučování žáků středních škol nebo praktické přípravě studentů vyšších odborných škol.

§ 4 Zasilání záznamu o úrazu

(1) Záznam o úrazu podle § 2 odst. 1 písm. a) a odst. 4 zasílá škola nebo školské zařízení za uplynulý kalendářní měsíc, nejpozději do pátého dne následujícího měsíce,

- a) zdravotní pojišťovně žáka a
- b) České školní inspekci.

(2) Záznam o smrtelném úrazu zasílá škola nebo školské zařízení do 5 pracovních dnů po podání hlášení podle § 3 nebo aktualizaci záznamu podle § 2 odst. 6 písm. b)

- a) zřizovateli,
- b) zdravotní pojišťovně žáka,

c) České školní inspekci a

d) místně příslušnému útvaru Policie České republiky.

(3) Škola a školské zařízení zasílají záznamy o úrazu a jejich aktualizaci též zřizovateli na základě jeho písemné výzvy.

(4) Podle odstavců 1 a 2 se nepostupuje, jedná-li se o aktualizaci záznamu o úrazu podle § 2 odst. 6 písm. a). Škola nebo školské zařízení vždy k 30. září vyrozumí Českou školní inspekci o aktualizacích záznamů o úrazu podle § 2 odst. 6 písm. a) v uplynulém školním roce. Vyrozumění podle věty druhé obsahuje pořadové číslo a školní rok vyhotovení každého záznamu o úrazu, který byl v uplynulém školním roce aktualizován, a údaj o důvodu aktualizace.

(5) Záznam o úrazu a vyrozumění o aktualizacích záznamů o úrazu podle odstavce 4 se zasílá České školní inspekci v elektronickém formuláři.

39. Vyhláška č. 13/2005 Sb.

Vyhláška o středním vzdělávání a vzdělávání v konzervatoři

§2

(5) Ředitel školy může třídy při vyučování některých předmětů dělit na skupiny, spojovat nebo vytvářet skupiny žáků ze stejných nebo různých ročníků. Při stanovení počtu a velikosti skupin je ředitel školy povinen zohlednit:

a) požadavky na bezpečnost a ochranu zdraví žáků,

b) didaktickou a metodickou náročnost předmětu,

c) specifika žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných,

d) charakter osvojovaných vědomostí a dovedností,

e) požadavky na prostorové a materiální zabezpečení výuky stanovené rámcovým vzdělávacím programem,

f) efektivitu vzdělávacího procesu z hlediska stanovených cílů vzdělávání i z hlediska ekonomického.

Praktické vyučování

§ 12 Náležitosti smlouvy o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování

Smlouva o obsahu, rozsahu a podmínkách praktického vyučování⁸⁾ obsahuje zejména:

a) obory vzdělání a druh činností, které žáci při praktickém vyučování budou vykonávat,

b) místo konání praktického vyučování,

c) časový rozvrh praktického vyučování, jeho délku a den jeho zahájení,

d) počet žáků, kteří se zúčastňují praktického vyučování,

e) poskytování nástrojů a náradí používaných při praktickém vyučování a způsob dopravy žáků do místa výkonu praktického vyučování,

f) způsob odměňování žáků za produktivní činnost,

g) opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví při praktickém vyučování, včetně ochranných opatření, která musí být přijata, zejména s uvedením osobních ochranných pracovních prostředků a k zajištění hygienických podmínek při praktickém vyučování,

h) podmínky spolupráce pověřeného zaměstnance právnické osoby vykonávající činnost školy a pověřeného zaměstnance fyzické nebo právnické osoby při organizaci a řízení praktického vyučování na pracovištích fyzických nebo právnických osob a požadavky pro výkon činnosti pověřených zaměstnanců této fyzické nebo právnické osoby (dále jen „instruktor“),

i) ujednání o náhradě nákladů, které jiné fyzické nebo právnické osobě prokazatelně a nutně vznikají výhradně za účelem uskutečňování praktického vyučování na jejím pracovišti.

§ 13 Odborný výcvik

(1) Odborný výcvik spočívá v osvojování si základních dovedností, činností a návyků, zhotovení výrobků, ve výkonu služeb nebo ve výkonu prací, které mají materiální hodnotu.

(2) V odborném výcviku je v denní formě vzdělávání vyučovací jednotkou vyučovací den; v prvním ročníku nesmí být delší než 6 vyučovacích hodin.

(3) Dopolední vyučování ve vyučovacím dni v denní formě vzdělávání začíná nejdříve v 7 hodin a odpolední vyučování ve vyučovacím dni v denní formě vzdělávání končí nejpozději ve 20 hodin. V odůvodněných případech může ředitel školy v denní formě vzdělávání určit počátek dopoledního vyučování žáků druhých, třetích a čtvrtých ročníků od 6 hodin a konec odpoledního vyučování

žáků třetích a čtvrtých ročníků ve 22 hodin. Týdenní rozvrh vyučování žáků se upraví tak, aby mezi koncem jednoho vyučovacího dne a začátkem následujícího dne měli odpočinek alespoň 12 hodin.

(4) Zpravidla po druhé hodině odborného výcviku konaného ve škole nebo ve školském zařízení se zařazuje přestávka v délce 15 až 25 minut.

(5) Pokud žáci konají odborný výcvik na pracovištích fyzických nebo právnických osob, mají přestávky shodně s jejich zaměstnanci v souladu s ustanovením zákoníku práce. Délka přestávek se nezapočítává do doby trvání vyučovacího dne.

(6) Odborný výcvik uskutečňovaný ve škole nebo ve školském zařízení provádí učitel odborného výcviku. Procvičování dovedností žáků na pracovištích fyzických nebo právnických osob se provádí za vedení a dozoru instruktorů. Instruktor vede současně nejvýše 6 žáků.

40. Zákon č. 561/2004 Sb. Zákon o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon)

§ 21 Práva žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků

(1) Žáci a studenti mají právo

- a) na vzdělávání a školské služby podle tohoto zákona,
- b) na informace o průběhu a výsledcích svého vzdělávání,
- c) volit a být voleni do školské rady, jsou-li zletilí,
- d) zakládat v rámci školy samosprávné orgány žáků a studentů, volit a být do nich voleni, pracovat v nich a jejich prostřednictvím se obracet na ředitele školy nebo školskou radu s tím, že ředitel školy nebo školská rada jsou povinni se stanovisky a vyjádřeními těchto samosprávných orgánů zabývat a své stanovisko k nim odůvodnit,
- e) vyjadřovat se ke všem rozhodnutím týkajícím se podstatných záležitostí jejich vzdělávání, přičemž jejich vyjádřením musí být věnována pozornost odpovídající jejich věku a stupni vývoje,
- f) na informace a poradenskou pomoc školy nebo školského poradenského zařízení v záležitostech týkajících se vzdělávání podle tohoto zákona.

(2) Práva uvedená v odstavci 1 s výjimkou písmen a) a d) mají také zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků.

(3) Na informace podle odstavce 1 písm. b) mají v případě zletilých žáků a studentů právo také jejich rodiče, popřípadě osoby, které vůči zletilým žákům a studentům plní vyživovací povinnost.

§ 22 Povinnosti žáků, studentů a zákonných zástupců dětí a nezletilých žáků

(1) Žáci a studenti jsou povinni

- a) řádně docházet do školy nebo školského zařízení a řádně se vzdělávat,
- b) dodržovat školní a vnitřní řád a předpisy a pokyny školy a školského zařízení k ochraně zdraví a bezpečnosti, s nimiž byli seznámeni,
- c) plnit pokyny pedagogických pracovníků škol a školských zařízení vydané v souladu s právními předpisy a školním nebo vnitřním řádem.

(2) Zletilí žáci a studenti jsou dále povinni

- a) informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- b) dokládat důvody své nepřítomnosti ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- c) oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost žáka a studenta, a změny v těchto údajích.

(3) Zákonní zástupci dětí a nezletilých žáků jsou povinni

- a) zajistit, aby dítě a žák docházel řádně do školy nebo školského zařízení,
- b) na vyzvání ředitele školy nebo školského zařízení se osobně zúčastnit projednání závažných otázek týkajících se vzdělávání dítěte nebo žáka,
- c) informovat školu a školské zařízení o změně zdravotní způsobilosti, zdravotních obtíží dítěte nebo žáka nebo jiných závažných skutečnostech, které by mohly mít vliv na průběh vzdělávání,
- d) dokládat důvody nepřítomnosti dítěte a žáka ve vyučování v souladu s podmínkami stanovenými školním řádem,
- e) oznamovat škole a školskému zařízení údaje podle § 28 odst. 2 a 3 a další údaje, které jsou podstatné pro průběh vzdělávání nebo bezpečnost dítěte a žáka, a změny v těchto údajích.

Práva a povinnosti pedagogických pracovníků

§ 22a Práva pedagogických pracovníků

Pedagogičtí pracovníci mají při výkonu své pedagogické činnosti právo

- a) na zajištění podmínek potřebných pro výkon jejich pedagogické činnosti, zejména na ochranu před fyzickým násilím nebo psychickým nátlakem ze strany dětí, žáků, studentů nebo zákonných zástupců dětí a žáků a dalších osob, které jsou v přímém kontaktu s pedagogickým pracovníkem ve škole,
- b) aby nebylo do jejich přímé pedagogické činnosti zasahováno v rozporu s právními předpisy,
- c) na využívání metod, forem a prostředků dle vlastního uvážení v souladu se zásadami a cíli vzdělávání při přímé vyučovací, výchovné, speciálněpedagogické a pedagogicko-psychologické činnosti,
- d) volit a být voleni do školské rady,
- e) na objektivní hodnocení své pedagogické činnosti.

§ 22b Povinnosti pedagogických pracovníků

Pedagogický pracovník je povinen

- a) vykonávat pedagogickou činnost v souladu se zásadami a cíli vzdělávání,
- b) chránit a respektovat práva dítěte, žáka nebo studenta,
- c) chránit bezpečí a zdraví dítěte, žáka a studenta a předcházet všem formám rizikového chování ve školách a školských zařízeních,
- d) svým přístupem k výchově a vzdělávání vytvářet pozitivní a bezpečné klima ve školním prostředí a podporovat jeho rozvoj,
- e) zachovávat mlčenlivost a chránit před zneužitím osobní údaje, informace o zdravotním stavu dětí, žáků a studentů a výsledky poradenské pomoci školského poradenského zařízení a školního poradenského pracoviště, s nimiž přišel do styku,
- f) poskytovat dítěti, žákovi, studentovi nebo zákonnému zástupci nezletilého dítěte nebo žáka informace spojené s výchovou a vzděláváním.

§ 29 Bezpečnost a ochrana zdraví ve školách a školských zařízeních

(1) Školy a školská zařízení jsou při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb povinny přihlížet k základním fyziologickým potřebám dětí, žáků a studentů a vytvářet podmínky pro jejich zdravý vývoj a pro předcházení vzniku sociálně patologických jevů.

(2) Školy a školská zařízení zajišťují bezpečnost a ochranu zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání a s ním přímo souvisejících činnostech a při poskytování školských služeb a poskytují žákům a studentům nezbytné informace k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví. Ministerstvo stanoví vyhláškou opatření k zajištění bezpečnosti a ochrany zdraví dětí, žáků a studentů při vzdělávání ve školách a školských zařízeních a při činnostech s ním souvisejících.

(3) Školy a školská zařízení jsou povinny vést evidenci úrazů dětí, žáků a studentů, k nimž došlo při činnostech uvedených v odstavci 2, vyhotovit a zaslat záznam o úrazu stanoveným orgánům a institucím. Ministerstvo stanoví vyhláškou způsob evidence úrazů, hlášení a zasílání záznamu o úrazu, vzor záznamu o úrazu a okruh orgánů a institucí, jimž se záznam o úrazu zasílá.

41. Vedoucí zaměstnanci a jejich povinnosti

§ 11

Vedoucími zaměstnanci zaměstnavatele se rozumějí zaměstnanci, kteří jsou na jednotlivých stupních řízení zaměstnavatele oprávněni stanovit a ukládat podřízeným zaměstnancům pracovní úkoly, organizovat, řídit a kontrolovat jejich práci a dávat jim k tomu účelu závazné pokyny.

§ 101

(1) Zaměstnavatel je povinen zajistit bezpečnost a ochranu zdraví zaměstnanců při práci s ohledem na rizika možného ohrožení jejich života a zdraví, která se týkají výkonu práce (dále jen "rizika").

(2) Péče o bezpečnost a ochranu zdraví při práci uložena zaměstnavateli podle odstavce 1 nebo zvláštními právními předpisy je nedílnou a rovnocennou součástí pracovních povinností vedoucích zaměstnanců na všech stupních řízení v rozsahu pracovních míst, která zastávají.

§ 302 Vedoucí zaměstnanci jsou dále povinni

- a) řídit a kontrolovat práci podřízených zaměstnanců a hodnotit jejich pracovní výkonnost a pracovní výsledky,

- b) co nejlépe organizovat práci,
- c) vytvářet příznivé pracovní podmínky a zajišťovat bezpečnost a ochranu zdraví při práci,
- d) zabezpečovat odměňování zaměstnanců podle tohoto zákona,
- e) vytvářet podmínky pro zvyšování odborné úrovně zaměstnanců,
- f) zabezpečovat dodržování právních a vnitřních předpisů,
- g) zabezpečovat přijetí opatření k ochraně majetku zaměstnavatele.

42. Nařízení vlády 361/2007 Sb.

§ 2 Základní členění

(1) Rizikové faktory mikroklimatických podmínek se člení na zátěž teplem a zátěž chladem; chemické faktory se člení na látky a směsi obecně, olovo, prach, karcinogeny, mutageny, látky toxické pro reprodukci a azbest; biologické činitele se člení na skupiny; fyzická zátěž se člení na celkovou fyzickou zátěž, lokální svalovou zátěž, pracovní polohy a ruční manipulaci s břemeny.

(2) Není-li možné při zjišťování a hodnocení rizikových faktorů pracovních podmínek postupovat podle tohoto nařízení, postupuje se podle metody obsažené v české technické normě, která tyto metody obsahuje, při jejímž použití se má za to, že výsledek je co do mezí stanovitelnosti, přesnosti a správnosti prokázáný. Při použití jiné metody než metody obsažené v české technické normě musí být doloženo, že použitá metoda je stejně spolehlivá.

(3) Rizikové faktory hluku, vibrací, neionizujícího záření, optického záření a ionizujícího záření, způsob jejich zjišťování a hodnocení, jejich hygienické limity a podmínky ochrany zdraví zaměstnance při práci exponovaného těmto rizikovým faktorům upravují zvláštní právní předpisy.

Příloha č. 1 k nařízení vlády č. 361/2007 Sb.

Třídy práce a hodnoty související s rizikovými faktory, které jsou důsledkem nepříznivých mikroklimatických podmínek

Část A Třídy práce podle celkového průměrného energetického výdeje (M) vyjádřené v brutto hodnotách a ztráta tekutin za osmihodinovou směnu

Tabulka č. 1:

Třída práce	Druh práce	M (W.m ⁻²)
I	Práce vsedě s minimální celotělovou pohybovou aktivitou, kancelářské administrativní práce, kontrolní činnost v dozornách a velínech, psaní na stroji, práce s PC, laboratorní práce, sestavování nebo třídění drobných lehkých předmětů,	≤ 80
IIa	Práce převážně vsedě spojená s lehkou manuální prací rukou a paží, řízení osobního vozidla, a některých drážních vozidel, přesouvání lehkých břemen nebo překonávání malých odporů, automatizované strojní opracovávání a montáž malých lehkých dílců, kusová práce nástrojářů a mechaniků, pokladní.	81 až 105
IIb	Práce spojená s řízením nákladního vozidla, traktoru, autobusu, trolejbusu, tramvaje a některých drážních vozidel a práce řidičů spojená s vykládkou a nakládkou. Převažující práce vstojí s trvalým zapojením obou rukou, paží a nohou - dělnice v potravinářské výrobě, mechanici, strojní opracování a montáž středně těžkých dílců, práce na ručním lisu. Práce vstojí s trvalým zapojením obou rukou, paží a nohou spojená s přenášením břemen do 10 kg prodavači, lakýrníci, svařování, soustružení, strojové vrtání, dělník v ocelárně, valcír hutních materiálů, tažení nebo tlačení lehkých vozíků. Práce spojená s ruční manipulací s živým břemenem, práce zdravotní sestry nebo ošetřovatelky u lůžka.	106 až 130
IIIa	Práce vstojí s trvalým zapojením obou horních končetin občas v předklonu nebo vkleče, chůze -údržba strojů, mechanici, obsluha koksové baterie, práce ve stavebnictví - ukládání panelů na stavebách pomocí mechanizace, skladníci s občasným přenášením břemen do 15 kg, řezníci na jatkách, zpracování masa, pekaři, malíři pokojů, operátoři poloautomatických strojů, montážní práce na montážních linkách v automobilovém průmyslu, výroba kabeláže pro automobily, obsluha válcovacích tratí v kovoprůmyslu, hutní údržba, průmyslové žehlení prádla, čištění oken, ruční úklid velkých ploch, strojní výroba v dřevozpracujícím průmyslu.	131 až 160
IIIb	Práce vstojí s trvalým zapojením obou horních končetin, trupu, chůze, práce ve stavebnictví při tradiční výstavbě, čištění menších odlitků sbíječkou a broušením, příprava forem na 15 až 50 kg odlitky, foukači skla při výrobě velkých kusů, obsluha gumárenských lisů, práce na lisu v kovárnách, chůze po zvlněném terénu bez zátěže, zahradnické práce a práce v	161 až 200

	zemědělství.	
IVa	Práce spojená s rozsáhlou činností svalstva trupu, horních i dolních končetin - práce ve stavebnictví, práce s lopatou ve vzpřímené poloze, přenášení břemen o váze 25 kg, práce se sbíječkou, práce v lesnictví s jednomužnou motorovou pilou, svoz dřeva, práce v dole - chůze po rovině a v úklonu do 15°, práce ve slévárnách, čištění a broušení velkých odlitků, příprava forem pro velké odlitky, strojní kování menších kusů, plnění tlakových nádob plyny.	201 až 250
IVb	Práce spojené s rozsáhlou a intenzivní činností svalstva trupu, horních i dolních končetin - práce na pracovištích hlubinných dolů - ražba, těžba, doprava, práce v lomech, práce v zemědělství s vysokým podílem ruční práce, strojní kování větších kusů.	251 až 300
V	Práce spojené s rozsáhlou a velmi intenzivní činností svalstva trupu, horních i dolních končetin- transport těžkých břemen např. pytlů s cementem, výkopové práce, práce sekerou při těžbě dřeva, chůze v úklonu 15 až 30°, ruční kování velkých kusů, práce na pracovištích hlubinných dolů s ruční ražbou v nízkých profilech důlních děl.	301 a více

Vysvětlivka k tabulce č. 1

Práce neuvedené v tabulce se zařazují s ohledem na druh práce obdobného charakteru.